

Redna lista: --
 Celoletno . . . K 10—
 Pol leta . . . " 5—
 Četrt leta . . . " 2.50
 Mesečno . . . " 1—
Dunaj Avstrije: ----
 Celoletno . . . " 15—
Posamezne številke
 — 10 vinarjev. —

STRAŽA

Inserati ali oznarila
 se računajo po 12 v. n.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznarilih velja
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v posre-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračaja.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Borovška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Zmagovito prodiranje v Galiciji.

Jaslo, Dukla, Tarnow v naših rokah. — Visloka prekoračena. — General Borojevič prodira čez Karpate. — Rusi se umaknili iz zahodnih Karpat do Lupkovega prelaza. — Dosedaj ujeli nad 50.000 Rusov. — Nemški uspehi v Flandriji. — Zavezniki izgubili v zadnjih dardanelških bojih 30.000 mož

Zmaga.

„Prosim Vas, naznanite ljudstvu mojo prošnjo, naj zaupa v končno zmago. . . Mi tukaj v vojni imamo največje zaupanje in to zaupanje mora zavladati tudi med ljudstvom, da bo ravno tako trdno zaupalo v končno zmago kakor naše vrle čete.“ (Govoril general Borojevič dne 24. marca vojnim poročevalcem.)

Dalekovidni poveljnik karpatskih bojev general Borojevič ni govoril navedenih besed nimim stenam, Ko je vrli poveljnik strel v Karpatih mogočno rusko ofenzivo, zadobila je vsa Avstrija novo zaupanje. In ni bila dolgo izpostavljena poskušnji. Prvi dnevi evtočega mesca maja so nam prinesli sijajne zmage na našem severnem bojišču. Na neverjetno dolgi črti smo vrgli sovražnika s frontalnim napadom nazaj ter mu sedaj sledimo za petami. In komaj je bila bojna črta v zahodni Galiciji prebita, že se je začela majati ruska fronta tudi v Karpatih, tam kjer stoji general Borojevič s svojimi zvestimi vojniki na straži. Rusi so začeli zapuščati Dukelsko kotlino, kojo so napajali skozi mesce s svojo krvjo in kjer je tudi mnogo slovenskih mladeničev in mož našlo v velikanski borbi s sovražnikom junaško smrt.

Kakor strela iz jasnega neba je zadel nenadni udarec naše sovražnike. Občudovanja vreden je načrt za ofenzivo, ki je delo našega avstrijskega generalnega štaba; nad vse občudovanja vredna pa je tudi spretnost, s katero so se vse priprave za siloviti sunek izvršile. Živahneše gibanje naših čet v Karpatih in na Rusko-Poljskem ter velikopotezna podvzjetja

nemškega poveljstva na severu je popolnoma prikrilo naše priprave. Rusi niso niti slutli, kaj se pripravljajo, dokler jih ni bučeča kanonada iz več kot polt soč topov vzdramila iz njih brezbriznosti.

Milo majniško nebo gleda prijazen na nas. A tudi z vojnega obzorja so se dni od severo-izhoda prodri prijazni, svetli žarkovi k nam ter nas navdali z veseljem in navdušenjem. Nebo nad Galicijo se je razjasnilo in solnce je obrnilo svoj obraz k nam. In četudi drugod prihajajo novi oblaki na naše obzorje, mi si svojega veselja nad sedanjimi uspehi ne damo kratiti, ampak še s tem večjim zaupanjem zremo v bodoče dni, kajti mi smo z generalom Borojevičem vred prepričani, da bo končna zmaga gotovo na naši strani.

Pomen zmage za nevtralce

Großherzogin piše v „Deutsche Tageszeit.“ o pomenu zmage v Galiciji sledeče:

Ali bo razburjeno in fanatizirano italijansko prebivalstvo že sedaj spoznalo veliki in z vsakim dnevom rastoči pomen avstro-ogrsko zmage, tega nočem preresetavati. Ne verjamem. Italijanskim državnikom in vojaškim avtoritetam pa gotovo že danes ni več prikrilo, da ni samo izginila ruska ofenzivna zmožnost, ampak da je ž njo izginil tudi še za vselej pritisk na Avstrijo in da se je obratno začel pritisk Avstrijecev, in Nemcev na Ruse in da je oživila krepka avstrijsko-nemška ofenziva. V sled zmage ob Dunaju bo z logično doslednostjo, in sicer prav kmalu, postalo vedno več avstro-ogrskih in nemških sil nevezanih, prostih. Pomen tega neutajnega dejstva je v političnem oziru izredno velik. To velja tudi za Rumunijo. Ako bi vstopila Italija v vrsto naših sovražnikov, bi ji brezdvomno sledila tudi Rumunija. V obeh zvezanih državah se o tem ne dvomi nič za trenutek in tudi tropsporazum še je dan pred našo zmago računat: To bi pomenjalo konec Avstrije, kajti pod pritiskom od treh strani: od ruske, ita-

lijanske in rumunske bi se morala zgruditi. Toda zgodilo se je čez noč drugače: Vojaško-politična podlaga, na kateri so gradili svoje upe, ruski pritisk na Avstrijo, je zdrobljena, ž njo tudi popolna zaposlenost avstro-ogrskih čet proti Rusom. Za Rumunijo in Italijo je s tem nastalo važno in odločilno vprašanje: Ali bi pod temi aspiracijami stroški za napad na Avstro-Ogrsko ter Nemčijo odtehtali končne uspehe, ki jih ima Italija pri novem razvoju vojnih dogodkov z vso gotovostjo pričakovati. Toda nam si ni treba več beliti glav za Italijane in Rumune. Za nas je sedaj sekundarnega pomena, kako se odločijo. Za nas Nemce stoji dejstvo, ki se brez ošabnosti in pretiravanja lahko podčrta: Da mi in Avstrije z veliko hladnokrvnostjo pričakujemo odločitve svoje prejšnje zaveznice Italije. Mirnim srcem prepuščamo mi in Avstrije svojim nekdanjim zaveznikom, da vstopijo v vrste naših nasprotnikov in nas napadajo. Storili bodo to na lasten račun in lastno odgovornost.

Iz ogrskega državnega zbora.

Razprave v ogrskem drž. zboru se je udeležil tudi slovaški poslanec Ferd. Juriga. „Slov. Dennik“ z dne 29. aprila je objavil ta govor po stenografičnem zapisniku. Juriga je govoril o žrtvah, ki jih v sedanji vojni doprinaša slovaški narod za skupno monarhijo in za ogrsko domovino in dejal, da zaslužijo Slovaki, da se jim to povrne. Ko je Juriga končal, je predsednik izjavil: Slavna zbornica! Nisem hotel prekiniti govora gospoda poslanca, toda da bi ne nastala nesporazumljenja, sem prisiljen omeniti, da se je gospod poslanec, če sem ga prav razumel, nekoliko imenoval poslanca slovaškega naroda. Dovoljujem si konstatirati, da so v tej zbornici razen hrvatskih poslancev samo ogrski (madžarski) poslanci. (Klici: Tako je!)

Poleg prizora s slovaškim poslancem Jurigo sta se v ogrskem državnem zboru zgodili še dve stvari, ki zaslužita, da se jih zabeleži. Tako je ministrski predsednik Tisza, odgovarjajoč na interpelacijo poslanca Huszarja zaradi goljufij pri vojnih datjavah o-

LISTER.

Brezžični brzovjav v vojski.

Kakšnega pomena je brezžični brzovjav, se je pokazalo že v zadnjih vojnah. Vsaka vojskujoča se moč si je še vedno prizadevala, da bi uničila brzovjavne naprave svojega protivnika in mu tako onemogočila naglo poročanje. Odkar je v rabi brezžični brzovjav, je pokončevanje brzovjavnih zvez onemogočeno; nevidno švigajo brzovjavna poročila preko nasprotnikovih glav v poljubne daljave. Zato je brezžični brzovjav v današnjih vojnah, dasi so vojni brzovjavi še vedno v rabi, tolikega pomena, in države hito staviti na kopnem in na ladjah kar največ celice brezžičnega brzovjave. Od sedaj vojskujočih se držav imajo:

Anglija	1572 celice brezžičnega brzovjave
Nemčija	646 " " "
Francija	375 " " "
Rusija	156 " " "
Japonska	110 " " "
Avstrija	103 " " "
Belgija	33 " " "

Torej ima Anglija več celice kakor vse druge vojskujoče se države skupaj. Navedene celice služijo v miru do malega za splošno korespondenco, v vojnem času jih pa porušijo, ker bi bila sicer onemogočena cenzura brzovjavnih poročil in kontrola eventualnega poizvedovalnega delovanja, zato pa prenesejo aparate brezžičnega brzovjave na avtomobile, eroplane itd., kjer so vojskujočim se armadam velikanskega

pomena. Umevno je samo po sebi, da je pomen poštinih golobov jako padel, odkar je Marconi izumel brezžično brzovjavljanje. Še v zadnji francosko-nemški vojski leta 1870-71 so posredovali pisemski stik med obleganimi Parižani in ostalo Francijo edino-le poštini golobi, ki so jih izpuščali iz mesta s pomočjo balo ov. Rusija je rabila rajši sokole, ker so hitrejši in vstrajnejši od golobov. Da pa niso poštni golobi tudi po iznajdbi brezžičnega brzovjave brez pomena, pričajo vojaške naredbe raznih vlad, ki ne dopuščajo nepravilno rejo poštnih golobov.

Boj proti zračnemu brodogovju.

Boj proti sovražnim zračnim ladjam in letalom sploh se more vršiti na tri načine: da jih obstrelja topništvo, da se jim škodi z ognjem pehotnih čet, in slednjič z enakim orožjem, to je z oboroženimi letali, ali vodljivimi baloni. Obstreljevanje zračnih ladij po artileriji je tako težavno, da dosedanja sredstva pomorskega in poljskega topništva v to ne zaostujejo. Za boj proti sovražniku v zraku rabimo torej posebnih topov, ki so tako sestavljeni, da obvladujejo veliko polje na kvadratu (najmanj 70 stopinj), velik obseg za streljanje na levo in desno (celi krog do 360 stopinj), končno so pa tudi tako urejeni, da se lahko še smer streljanja, oziroma merjenja, vsaki hip predurjači. Naprave za merjenje, to je: za uravnavo strellov morajo biti take, da je mogoče tudi cilju, ki se z največjo hitrostjo premika, stalno slediti. Neobhodno potrebno pa je tudi, da se strelji čim hitreje oddajajo drug za drugim. V ta namen imajo moderna branila proti sovražniku v zraku avtomatična zapirala.

Da letijo projektili čim dalje in da zaženejo z največjo možno gotovostjo, za to je poskrbljeno z veliko hitrostjo, s katero krogla zapušča topovo cev, in pa z dolgimi cevmi.

Ker je pri navpičnih streljih težko opazovati uspehe streljanja, je potrebna posebna municija, ki omogoča, da se vidi pot poleta, pa seveda služi tudi prvemu namenu streljanja, to je, da zadene. Tudi postopanje pri streljanju je čisto posebno, kajti sovražna letala vidimo navadno le za hip in premikajo se zelo hitro. V sled tega je le redko kedaj mogoče, da bi se le to izstrelitvi lahko opazljivih nabojev določila prava mera in uravnava, kakor se to godi pri stalnih, nepremičnih tarčah. Pri streljanju v zračne višave je treba opazovati učinek prvega strelja, hitro preceiniti in izmeriti daljavo tarče, vpoštevati potrebne korekture ter potem naglo zaporedoma oddati več strellov v domnevano višino in na stran, proti kateri se tarčna pomika, to se pravi: treba je celo polje „pokositi.“ Opazovanje gorečih strellov omogoča popravke v računih.

Premer cevi je različen in se ravna po namenu dotičnih topov: meri od 3.7 do 10.5 cm. Iz taktičnih ozirov je nujno potrebna čim večja gibčnost takih topov, da je mogoče, približati se sovražniku. Lažje je bojevati se proti pripetim in prosto gibljivim balonom, ker se prvi gibljejo le v eni prostorni smeri, druga pa v dvojni.

Skoro vse države imajo svoje posebne sestave takih branilnih topov. Nemčija ima svoje izvrstne Kruppove izdelke, Francija topove tvrdke Schneider v Creuzotu, Anglija topove Armstrong in Coventry, Rusija topove sistema Vickers, Avstro-Ogrska izdel-

značil državno-pravni položaj Ogrske, to je, razmerje med Ogrsko in Cislitvansko za nesrečno in komplicirano. Ministrsko predsednik se je s to izjavo postavil v nasprotje s svojimi lastnimi izjavami, storjenimi pri prejšnjih prilikah. Prej je bil zagovornik in branitelj tistega državno-pravnega položaja, o katerem sodi sedaj, da je nesrečen in kompliciran. Nadalje je ministrski predsednik grof Tisza, odklanjajoč predlog, naj se prizna volilna pravica vsem nad 20 let stariim ogrskim državljanom, ki so v vojni, izjavil, da bi bila splošna volilna pravica nacionalna nevarnost za Ogrsko. Tudi s to izjavo je prišel grof Tisza sam s seboj v navskrižje, s svojimi prejšnjimi izjavami in s svojo notranjo politiko. Grof Tisza je v zadnjih mesecih opetovano na najslavesnejši način priznal, da vsi ogrski socialni sloji enodušno sodelujejo v sedanji vojni in je opetovano slavil patrijotizem vseh narodnosti, zlasti tudi vseh nemadžarskih narodnosti na Ogrskem. Ravno vsled posvedočenja tega patrijotizma je začel grof Tisza celo spravno akcijo z Rumuni. Če je ta enodušnost vseh narodnosti sreča za Ogrsko, kje pa potem tiči nacionalna nevarnost, ki bi izvirala iz podelitve splošne volilne pravice? Stališče grofa Tisze je stališče razrednih in narodnih privilegijev in degradira bojovnike, ki tvegajo kri in življenje za domovino, za državljane druge vrste.

Kako dolgo bo trajala vojska?

Po ruskih poročilih iz Tokia se je izrazil japonski princ Fushima, ki je predsednik odseka za kronanje japonskega cesarja, da se bo vršilo slovesno kronanje japonskega cesarja že meseca novembra letošnjega leta. Do tistega časa bo baje že zavladal mir na svetu.

Kaj je z Italijo?

Garibaldijska slavnost v Genovi. Niti kralj in niti ministri se niso udeležili odkritja Garibaldijskega spomenika v Genovi. Utemeljilo se je s tem, da morajo biti kralj in ministri zaradi nemirov v — Tripolitaniji neprestano v Rimu.

Pesnik D'Anunzio v Genovi. Že na predvečer Garibaldijske slavnosti dne 4. aprila je prišlo v Genovi do burnih patriotičnih prireditvev in nastopov. Vsa Genova je bila v zastavah. Pesnik in slavnostni govornik D'Anunzio, katerega so že v Turinu, ko se je peljal skozi mesto, burno pozdravljali, je došel ob 9. uri v Genovo in je bil od županov mest Genova in Quarto slovesno sprejet. Pri sprejemu je bila navzoča tudi Garibaldijska družina in odposlanstvo njegovega rojstnega mesta. Pesnik je izstopil v spremstvu Pepino Garibaldija, ki ga je spremljal na potovanju. Ko je D'Anunzio izstopil iz voza, so zadoneli burni klici: „Živela Italija in Francija! Živijo mojster!“ D'Anunzio si je le s težavo napravil pod od avtomobila skozi ljudsko množico. Z balkona svojega hotela je imel D'Anunzio kratek nagovor, v katerem je izrazil upanje, da bo italijanska domovina kmalu vsa združena. Zelel je tudi, da bi se Garibaldijsvo geslo „Ubogam“ zopet oživel. Pesnikove besede so izzvale navdušenje med ljudsko množico.

Ali bo, ali ne bo. O zopetnem sestanku italijanskega državnega zbora prihajajo vsak dan druga poročila. Najnovejše poročilo pravi zopet, da se državni zbor dne 12. maja ne bo sešel.

Boji v Tripolitaniji.

V Tripolitaniji se je uprlo Italijanom več mohamedanskih rodov. Dne 29. maja je prišlo med četami italijanskega polkovnika Mianija, ki poveljuje Italijanom v tripolitanski pokrajini Kasr Buddi, pri mestecu Sirta do krvavega boja. Izgube Italijanov

ke livarn Skoda. Strelivo za ta branila proti balonom in letalom so balonski šrapneli, kadeči se šrapneli in balonske granate. Balonski šrapneli so najstrehovitejše in aviatikom ter aeronavtom najnevarnejše strelivo. Z enim takim strelom poseješ prostor, širok 300 in globok 700 m! Dimni šrapnel ima neko posebno primes, ki napravlja gost dim, tako da je lahko opazovati smer in učinek strela. Balonska granata ima posebno netilno snov, ki ima nalogo, delovati zlasti proti plinu, s katerim so baloni napolnjeni. Vse vrste nabojev se razlete gotovo že v poletu na kvišku, tako da ne ogrožajo lastnih čet.

Ogenj iz navadnih in strojnih pušk tudi lahko, o tem ni dvomiti, vsled množine strelav, ki jih je možno istodobno ali zaporedoma oddati, hipno zelo učinkuje. Čim se pa sovražnik umakne v primerno višavo, mu taki strelji ne morejo več škoditi.

Kar se tiče boja z enakim orožjem, obstoji pa v tem, da se z naših zračnih letal ali vozil mečejo katke bombe na sovražna, ali pa da se nanje strelja s strojnimi puškami. Glede bomb je pač težko in le slučajno, če more braneči se aviatik doseči tako stališče, da bi lahko sovražno letalo z njimi uspešno obmetaval. Velike važnosti pa so lahke strojne puške, armirane na hitrih letalih. Anglija je izvršila v tem oziru jako uspešne poskušnje. Dotična strojna puška je tako preprosta, da lahko tudi navaden vojak ž njo ravna. Na Francoskem, tako poročajo, nameravajo proti nemškimi letalom mobilizirati zračne oklopnice. Bomo videli, če se posreči!

so bile izredno velike: mrtvih in pogrešanih je baje 18 častnikov in 200 belih vojakov, ranjenih pa 409. Več oddelkov črnih vojakov je prestopilo k ustašem. Vsled teh dogodkov vlada baje v Rimu vznemirjenost in ministrstvo ter generalni štab se pridno posvetujejo, kaj storiti. Toda ali se pri teh posvetovanjih le govori samo o Tripolitaniji, o tem italijanski listi — molčijo.

Švica in sedanja svetovna vojska.

Švica je nevtralna! Oblasti pazijo strogo, morda še prestrogo, da noben časopis ne zavzame stališča ne za in ne proti neki državi. Neki list v Tesinu, ki je vkljub temu prinesel neki članek, naperjen proti Italiji, so kar ustavili; nekega drugega, ki je prinesel enostransko barvane vesti o vojski, je zvezni svet javno grajal. Ali ta nevtralitetata ima, tudi svoje senčnate strani, zlasti za mnogo tisoče Nemcev in Avstrijev, ki so tu nastanjeni. Listi se omejujejo nato, da pretvezno nepristranska poročila Wolffove pisarne, Agence Havas in Stefani razvrščajo drug za drugo — brez vsakega komentarja, brez navdušenja in brez žalosti. Debeli tisk je izključen. Prinašajo se te vesti po vrsti, kakor prihajajo, kolikor možno izmenjujeva po eno Wolffove pisarne in eno Havas. Lahko si mislimo, da to ne zadošča tamkajšnjim inozemcem. Hočejo se veseliti na zmagah svojih bratov, doznava jo pa vse le površno in si ne morejo napraviti prave slike o poteku dogodkov na zapadu in izhodu. Skoro vsak list se mora zato braniti pred napadi iz čitateljskih krogov.

Seveda ne more cenzura preprečiti, da ne bi se odkrito ali prikrito izražale simpatije prebivalstva iz listov francoske Švice (kantoni: Waadt, Ženeva, Neuchatel, Fribourg, Wallis) za Francoze; iz onih izhodne Švice, nemške Švice (kantoni: Curih, St. Gallen, Schaffhausen, Thurgau, Aargau, Zug, Luzern, Uri itd.) za Nemce; in onih iz južne Švice, italijanske Švice (kanton Tesin) za Italijane. Ali na tem se ne izpodtika nikdo, tudi inozemci ne. Francosko čustvovanje je v zapadni Švici istotako samo ob sebi umevno, kakor nemško v izhodni Švici in italijansko okoli Lugana in Locarna.

Vođstvo švicarske armade je skoro v istem trenutku, ko je prišla vest, da v drugih državah organizirajo ljudsko vojno, da se torej hoče vžiranje dobrovoljcev spraviti v sistem, napovedalo organizacijo tudi v Švici možne gveriljske vojne. V tej proklamaciji je rečeno med drugim dobesedno:

„V navadi neurejeno vojevanje ne odtehtuje civilnemu prebivalstvu na militaristični koristi tista trpljenja, ki si jih prebivalstva nalaga s tem. Gveriljska vojna more računati na uspeh le tedaj, če jo vodi organizirane čete. Kot tako četo, ki je posebno sposobna za tako porabo, se smatra našo črno vojsko. Ta se smatra kot sestaven del naše vojske in bo torej, kjerkoli nastopi, uživala pravice vojujoče čete.“

Dodatno k temu pozivlja vojna uprava dobrovoljce, naj vstopijo v črno vojsko. Pri tem se opozarja izrečno, da so bili v Belgiji kraji tistega prebivalstva, ki se je udeleževalo vojne, uničeni. V Švici se tega ni bati, ker je tu gveriljska vojska glasom haške konvencije dovoljena.

Ta proklamacija je sicer izdana za slučaj potrebe, ki ga pa ni pričakovati. Vendar je izzvala veliko razburjenje v prebivalstvu, ki vidi neprestano pred seboj grozote razdejanega lepega belgijskega mesta Löwen.

Sicer pa je prebivalstvo na delu, da ublaži te grozote vojne, ki jih občutijo že tudi v Švici. Okoli 24.000 švicarskih vojakov, deželnih brambovcov, stoji sedaj na mejah, so torej iztrgani iz svojega poklica. Nad 100.000 inozemskih delavcev itd. je odšlo pod zastave v Nemčijo, Avstrijo in Francijo. Lahko si predstavljamo, kako silno deluje to na gospodarsko življenje. K temu še prihaja, da je po begu inozemcev tujski promet prenehal. Ker ta industrija investira okoli 60.000.000 frankov, in ima nad 55.000 nameščenec, grozi Švici od te strani nevarnost strašnega — bankrota. Država sama se pogreza pod breme dolgov; prvo posojilo 30.000.000 frankov je zaželo komaj za prve stroške mobilizacije. Potrebna so nova posojila; dohodki na carini, skoro edini dohodki švicarske zveze, izostajajo bolj in bolj, vzdrževanje vojske stane dnevno 1.300.000 frankov — to je grozno težko obremenjenje za tako malo deželo. Ako torej že vsi vojujoči narodi prosijo hitrega konca vojne, potem se prebivalstvo Švice iz polnega srca pridružuje tem željam.

Kitajsko-japonski spor.

Kakor smo že poročali, izrablja Japonska sedanji svetovni spor, ko se ji ni treba bati, da bi posegle vmes evropske države, na ta način, da se okolišni kitajski vladi več točk, vsebujočih japonske zahteve, na katerega je sedaj kitajska vlada odgovorila sledeče:

1. Vprašanje glede Šantunga je že rešeno, ker je Kitajska že v svojem prvem odgovoru na japonske zahteve dovolila, da pride Šantung-železnica pod upravo Japonske.

2. Mandžurija: Kitajska dovolj japonskim konzulom pravico prisostvovati v kitajskih sodiških pri vseh razpravah o preprih glede kitajsko-japonskega ozemlja.

3. Danyerhping: Kitajska priiduže temu, da ne bo zaplenila družbe za državo, marveč jo prepušča kitajsko-japonskemu podjetju. Kitajska obeta tudi, da si ne bo izposodila tujega kapitala ter plačala japonske dolgove.

4. Ozemlja se ne bo nič odstopilo, kakor je bilo že dogovorjeno.

5. Kitajsk ne odneha v vprašanjih, ki se tičejo orožja, municije in posvetovalcev Jangtse-železnice, pač pa v vprašanjih šol, cerkev in bolnišnic ter dovoljuje Japonski predpravice v Fukij.

6. Izhodna Mongolska: Kitajska odneha v vprašanjih glede železnice, trgovinskih pravic in lokalnih posojil.

Ker tedaj Kitajska ni hotela sprejeti točke 5. japonskih zahtev, se je vršilo dne 4. t. m. V Tokiu posvetovanje japonskega ministrskega sveta, v katerem se je razpravljalo o vprašanju ultimata, ki bo ga izročila Japonska kitajski vladi.

Londonski listi pišejo, da je kitajsko-japonski spor dozorel do odločitve in da bo padla odločitev že morda v dveh dneh. Ta refren smo že tolikokrat slišali v angleških listih, da hočemo rajši v potrpežljivosti in v nezaupanju do verjetnosti angleških poročil še par dni počakati, kaj se bo v istini zgodilo.

Boj za Carigrad in Dardanele.

Anglija, Francija in Rusija so napravile v tem, kakor tudi v prejšnjem tednu na suhem in na morju opetovane in srdite napade na Dardanele. Število čet, ki je bilo namenjeno za izkrcanje na suhem, je znašalo najmanj 60.000 mož. To močno armado je še v lutega podpiralo 44 angleških in francoskih vojnih ladij. Toda poslednje so bile tokrat bolj previdne, kakor pri prejšnjih napadih, ko so imele tako velikanske izgube in niso hotele priti tako blizu k utrdbam, da bi jih bile mogle zadeti granate obrežnih baterij. Boji na suhem, osobito na zahodni strani polotoka Galipoli, so bili skrajno srditi. Po sodbi vojaških strokovnjakov je že sedaj smatrati celo podjetje za izjalovljeno, kajti le majhnemu delu izkrcanih čet, katere so se nahajale pod varstvom topov angleško-francoskih vojnih ladij, se je posrečilo se obdržati na dveh malo pomembnih točkah in sicer pri Ari Burnu in pri Sedill-Bahru na južnem koncu polotoka Galipoli.

Izkrcane čete niso, kakor je zatrjevalo časopisje trosporazuma, zasledovale smoter prodirati proti Carigradu, kajti njih število — 60.000 mož — bi bilo za tako podvzetje mnogo premajhno, marveč so imeli namen presenečiti turške čete na južni strani polotoka Galipoli, upasti za hrbet dardanelskim utrdbam med Kilidul-Bahrom in Madytosom, obstreljevati dardanelske utrdbe od azijske obali, odstraniti položene morske mine ter napraviti prosto pot za uhod vojnih ladij v Dardanele in pred Carigrad. Prvi, tozadevni poskus so napravile angleško-francoske čete dne 27. aprila. Toda ta poskus, kakor tudi vsi poznejši poskusi, so se izjalovili, pri čemur so imeli Angleži in Francozi velikanske izgube, ki znašajo čez 30 tisoč mož.

Tudi ob azijski morski obali pri urodu v Dardanele, in sicer pri utrdbi Kum Kale so izkrcali Francozi dva polka, toda turške čete so po kratkem boju prisilile Francoze, da so se morali vrniti nazaj v čolne.

Tudi rusko črnomorsko brodogve se je po daljšem presledku zopet enkrat prikazalo pred Bosporom, oddalo iz velike daljave nekaj strelav na utrdbe ob Bosporu ter nato zopet odplulo, ne da bi bilo napravilo poskus, izkrcati nekaj čet na tem ali onem mestu morske obali Bospora.

O angleško-francoskih napadih na Dardanele so dosedaj dosegli Angleži in Francozi z neprimerno velikanskimi žrtvami, je toliko, kakor nič. Ker je združen napad na Dardanele z velikanskimi težkočami, je le bore malo upanja, da bi bilo podjetje uspešno.

Podmorski boji med Nemci in Angleži.

Mesca aprila so Nemci potopili nad 30 angleških ladij, med njimi 17 ribiških parnikov. Opazilo se je, da ribiški parniki dajejo signale in splot, opravljajo službo straž in patrolj.

Banditi v Mehiki.

Odkar so napodili predsednika Porfirija Diaza, ki je za časa svoje 25letne vladave v Mehiki z železno roko utrjeval razmere ter delal mir, se zdi, kakor da naj ta dežela, tako bogata naravnih zakladov, postane žrtev anarhije in da naj zopet vzklije roparstvo, ki je nekoliko časa mirovalo. Nevarnost se je tam zopet udomačila, kakor za časa najnemirnejših dob v Mehiki. Pred 50 leti je bilo namreč v Mehiki naravnost nemogoče potovati. Brez testamenta in spovedi je

bilo lahko misliti na porovanje. Vozniki, vodniki, vsi ti so bili v zvezi z roparji, ki so zasedli vse ceste ter celo deželo terorizirali. In za srečnega se je moral smatrati oni, ki so ga do ropali. Zgodilo se pa je, da so enega in istega potnika večkrat napadli. Če so ga prvi samo oropali, tedaj so ga drugi obesili kar na prvo drevo iz jeze, ker niso ničesar več dobili pri njem. In tako je bilo popolnoma naravno, da so potniki vzeli s seboj kolikor mogoče malo denarja. Toda tudi na to so prišli roparji. Vsled tega so dali po mestu nalepiti sledeče razglase: General L. je izvedel, da potniki ne jemljejo s seboj denarja. Vsled tega daje na znanje, da bodo vsi potniki, pri katerih ne bodo našli vsaj 12 peset, usmrčeni. To je bilo dovolj jasno in je imelo tudi dobro posledico.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Zmaga v zahodni Galiciji.

Nenažno je prišla z bojišča vesela novica, ki je napolnila celo Avstrijo z nepopisnim navdušenjem. V zahodni Galiciji se nam je posrečilo v nedeljo dne 2. maja celo rusko bojno črto od Karpatov do izliva Dunajca v Vislo potisniti nazaj ter zajeti velikanski, še nepregledni vojni plen. Tozadevno avstrijsko uradno poročilo se glasi:

„Združene avstrijsko-ogrške in nemške sile so dne 2. maja napadle sovražnika na njegovih že mesece pripravljenih in zasedenih postojankah v zahodni Galiciji in so ga na celi črti Malastow—Gorlice—Gromnik in severno odtod vrgle nazaj, mu zadale težke izgube, ujele nad 8000 Rusov in zaplenile topove in strojne puške v izsedaš se ne dognanem številu. Istočasno so izsilile naše čete prehod čez spodnji Dunajec.“

Nemško uradno poročilo pa je naznanilo sijajno zmago s temi besedami:

„V navzočnosti vrhovnega poveljnika maršala nadvojvode Friderika in pod vodstvom generalnega polkovnika pl. Mackensen so zvezne čete dne 2. maja po ljutih bojih celo rusko bojno črto v zahodni Galiciji od blizu ogrske meje do izliva Dunajca v Vislo na več točkah prodrle in povsod utisnile. Tisti deli sovražnika, ki so mogli uiti, se nahitroje umikajo proti izhodu, ostro zasledovani po zveznih četah. Plen zmage se še ni približno ne da pregledati.“

Kakor blisk se je razširila novica po celi Avstriji in Nemčiji ter izzvala povsod velikansko veselje. Na naši strani je konec umikanja pred rusko premočjo. Sedaj vihrajo naše zastave zmagovito naprej. Hvaležno in ponosno se ob tej priliki oziramo posebno na naše hrabre vojake, ki so vzdržali sovražni naval, in sedaj z novim pogumom prodirajo in zmagujejo.

Nevzdržno naprej.

Sedaj gredo naše čete zmagovito naprej. Gorlice so daleč za našim hrbtom. Jaslo je v naših rokah, tudi mesteca Dukla. V četrtek, dne 6. maja, se je udal tudi Tarnow, vsled tega se bo začela majati ruska bojna črta na Rusko-Poljskem. Padec Tarnowa je istega pomena za fronto na Rusko-Poljskem, kakor so bile Gorlice za karpatsko fronto. Ko so padle Gorlice, se je zrahljala vsa karpatska fronta do Lupkova in se začela majati. V Karpatih je general Borojevič začel prodirati in zasledovati bežeče Ruse. Prelaz Dukla je v naših rokah, za Lupkov prelaz se vršijo odločilni boji.

Armada Makensen.

„Frankfurter Zeitung“ piše: Že nekaj časa je bilo v krogih, kateri so bili o dogodkih za vojno že boljše poučeni, kot širša javnost, znano, da je armada generala Makensen došla v prostor pri zahodno-gališkem mestu Novi Sonč. Makensenova armada je bila določena, da skupno z deli armade nadvojvode Jožef Ferdinanda doseže odločilen udarec v rusko fronto v zahodni Galiciji. Močni ofenzivni sunek, ki ga je pričel istočasno tudi del armade generala Dan- kla na severni strani zahodno-gališke bojne črte, je podpiral naskoki zavezniške armade ob Dunajcu. Najvažnejši prostor, kjer se je najkrepkeje prebila sovražna bojna črta, je v ozemlju mesta Gorlice. Prostor je bil izbran v veliko premissljenostjo. Naš sunek je na tem torišču zadal ob močen ogelni kamen ruskih postojank. S sunkom pri Gorlicah so bile takoj močno ogrožene tudi ruske postojanke ob reki Dunajec, posebno pri mestu Tarnov, ki je pravzaprav glavna postojanka ruske armade ob Dunajcu.

Iz dosedanjih poročil z bojišča se iz gotovih vzorokov še ne da sklepati, kako daleč že sega naš napad v ruske postojanke. Z nenačnim silnim naskokom je zavezniška armada omajala dosedanje močne ruske postojanke v zahodni Galiciji in omogočila, da so posamezni deli naše armade prekoračili spodnji tok reke Dunajec. Ob Dunajcu je bila več mesecev trdna strateška meja med obema sovražnima armadama.

Tretja ruska črta ob Visloki.

Iz poročila armadnih vodstev se še sedaj ne da dognati, kako daleč so Avstriji in Nemci zapodili rusko armado čez Gorlice. Iz poročil pa, ki pravijo, da je sovražnik izpraznil mesto Tarnov in so naše čete pri mestecu Otsinov prekoračile reko Dunajec, se lahko skoro s popolno gotovostjo sklepa, da se nahaja tretja ruska utrjena bojna črta, ki jo omenja generalni štab v svojih poročilih, ob reki Visloka. Od Gorlice znaša razdalje do reke Visloka v ravni iztočni črti 40 km. Iz tega je razvidno, da bi se izredno veliko storilo, ako bi naša armada v kratkem času premagala tri utrjene bojne črte in bi dosegla reko Visloko.

V Karpatih.

„Neues Wiener Tagblatt“ poroča: Posledice, ki bi nastale, če bi se naši armadi posrečilo omajati rusko bojno črto in s tem spraviti v nevarnost rusko zaledje, posledice, na katere smo računali, te katastrofalne posledice so se sedaj že uresničile. Velik ruski oraz pri Gorlicah je omajal rusko karpatsko bojno črto od njene zahodne točke pri sedlu Koniečna notri do sredine gozdnatih Karpatov, torej v razdalji več kakor sto kilometrov od mesta, kjer se je vršil neposredni sunek. Na tej celi črti so zapustili Rusi svoje s tako velikanskim naporom, skrbno in močno utrjene višinske postojanke, za njimi pa pritiska naša artilerija in pehota. Število ujetih Rusov ter množine zaplenjenega vojnega gradiva se še sedaj ne da pregledati.

Pred Jaslom.

Napad naših čet v zahodni Galiciji se kljub trdovratnemu sovražnikovemu odporu gladko vrši naprej. Južna fronta zavezniške armade se je pomaknila že ob gornji tok reke Visloka. Posamezni oddelki naše armade so se večeraj pojavili pred mestom Jaslo. General Radko Dimitriew, ki je imel v Jaslu svoj glavni stan, je moral istega nemudoma prestaviti dalje proti izhodu. Poraz Radko Dimitriewa je sedaj mnogo večji, kot je bil pri Limanovi. Dalekosežne posledice tega poraza se še vedno ne dajo popolnoma pregledati. Gotovo pa je, da je celotna ruska fronta od Koniečne (zahodno od dukelskega prelaza) do sredine gozdovitih Karpatov potisnjena nazaj. Dne 5. maja (sredo) so se ruske čete že v prvih jutranjih urah v prostoru pri Zborovem čez Dukelsko kotlino do Lupkovega prelaza začele umikati. Na umikajoče ruske čete frčijo gosti šrapneli naše artilerije; bajoneti avstrijske infanterije pa neprestano potiskajo Ruse čez Karpat. Tudi na tem prostoru so naši ujeli veliko število Rusov.

Avstrijski zrakoplovi v zahodni Galiciji se živahno gibljajo; izredno lepo vreme pospešuje njih polete.

Na Rusko-Poljskem in v zahodni Galiciji se vršijo samo artilerijski boji.

Rusko umikanje.

„Neues Wiener Tagblatt“ poroča: Stab ruskega armadnega poveljnika generala Radko Dimitriewa je v vsej naglici zapustil mesto Jaslo, ki je za dovoz živih in novih ojačenj za rusko armado velevažno železniško križišče. V največji meri se je izvršilo rusko umikanje iz postojank pri Zboru, ob Dukelski kotlini in pri prelazu Lupkov. Načrt, omajati močno sovražno bojno črto, načrt, ki je stal dosedaj toliko brezuspešnih poskusov, se je sedaj posrečil v polni meri. Seveda nam je pri tem pomagalo trajno lepo vreme.

Jaslo v naših rokah.

Poročilo generalnega štaba z dne 6. t. m. pravi, da sta Jaslo in Dukla v naših rokah. Nemško poročilo pa pravi, da je general Makensen prekoračil gornji tok Visloke.

Boj za Tarnow.

Rusi se na zahodno-gališki južni fronti obupno branijo. Njih švarmlinije so od zadaj močno zastražene od lastnih rezerv. Če kdo od prednje črte gre nazaj, ga Rusi sami ustrelijo. Ruski borilci so tako prisiljeni, da vstrajajo v moralnem ognju naših topov, dokler jih naša naskakujoča infanterija ne ujame. Ravno tako trdovratno še drži sovražnik mesto Tarnow, ki je ključ ceste in železnice, ki vodita v srednjugališko mesto Rzewow. Tarnow branijo Rusi očitno z vsemi močmi, da bi se jim posrečilo še ogromne zaloge vojnih potrebščin, ki so nakopičene za mestnim ozadjem, spraviti dalje proti izhodu. Velik del teh zalog pa je že žrtev ognja naše težke artilerije. Prodiranje naših čet se neprestano nadaljuje. Močne infanterijske čete zavezniške armade stojijo ob reki Visloka in se že pripravljajo, da zasedejo cesto Zmigrod—Jaslo. Armada generala Borojeviča ima nasprotnika, namreč tretjo rusko armado, pred seboj na črti Zborow—Virava. Borojevičeva armada krepko zasleduje umikajočega se sovražnika in bo najbrž že kmalu došla v Duklo. Bojna črta na tem prostoru se umika vedno bolj na desno in radi tega bodo veliki deli armade generala Borojeviča kmalu prosti za druga podvetja.

Ob Dunajcu je mnogo ruskih oddelkov radi neprestanega našega prodiranja popolnoma odrezanih od njih glavne armade. Sestdeset kilometrov dolga ruska karpatska bojna črta je popolnoma potisnjena nazaj.

Tarnow v naših rokah.

Tarnow je padel! Avstrijski generalni štab poroča, da je v četrtek, dne 6. maja, ob 10. uri dopoldne, padel Tarnow našim četam v roke. Ta važen dogodek v zahodno-gališki borbi, ki se je že več dni pričakoval, je izredno velikega pomena za nadaljnje boje. Poleg Tarnowa so padle v naše roke tudi ruske postojanke ob Dunajcu na severni in južni strani mesta. Ko so sedaj padle ruske postojanke ob Dunajcu med Tarnovim in Vislo, se bo lahko pričela ofenziva naših čet tudi na severnem krilu zahodno-gališke bojne črte. Ako dosežejo naše čete spodnji tok reke Visloka, bo močno ogrožena tudi ruska bojna črta na Rusko-Poljskem.

Na izhodni strani Tarnowa se še ruske čete krčevito zoperstavljajo našim napadom, očitno iz namena, da spravijo ogromne množine vojnega gradiva, ki je tam nekopičeno, v varnost.

Grozote boja ob Dunajcu.

Naša artilerija je v naskoku na ruske postojanke ob Dunajcu dne 2. maja izvrševala naravnost velikanske čine. Ujeti Rusi pripovedujejo, da je bil učinek avstrijske in nemške artilerije strašnejši, kot si moremo predstaviti. Ljudje, ki se še od groznih naporov in težav niso mogli pomiriti, so soglasno izjavljali, da bi tudi v peklju ne moglo biti hujše, kakor je bilo štiri ure v strelskih jarkih, ko je naša artilerija bruhalo smrtni ogenj med ruske vrste. Celi armadni zbori, divizije, brigade in polki so se v tem strašnem ognju stopili, tako kot se topi železna ruda v plavžih. Na nobeno stran ni bila rešitev mogoča. — Kajti na bojišču ni bilo koščka zemlje, kamor ne bi sipale krogle iz 400 topov smrtonosnega ognja. Pri neki ruski rezervni diviziji so bili vsi generali in štabni častniki ubiti ali ranjeni. K temu pa se je še pridružilo vpitje Rusov, ki se jim je v tem groznem položaju zmešal um. Vpitje teh revežev je mnogokrat celo preglasilo gromenje topov. Za mnoge človeške živce je bilo namreč neprestano gromenje 400 avstro-ogrskih in nemških topov preobčutno in ga niso mogli več prenašati. Ostanke ruskih čet, ki so se v velikem strahu skrivale v kotičkih ruskih strelskih jarkov, je nato napadla naša infanterija tako silno, da so bile kmalu poražene tudi vse rezerve, ki so prišle Rusom na pomoč. Neumljivo je skoraj, da je bila prekrba ruskih čet z živčevjem, kakor pripovedujejo ujeti Rusi, že delj časa skrajno pomanjkljiva, kajti rusko armadno vodstvo je vendar razpolagalo z izbornimi zvezami za dovoz. Oprema sovražnih čet je tudi — skrajno slaba. Večina ujetih Rusov ima svojo civilno obleko, mnogi se samo po vojaških čepicah spoznajo, da so člani ruske armade. Obuvalo ruskih vojakov je pa splošno zelo dobro.

Spomladanska bitka v Galiciji se je pričela s frontalnim napadom zavezniških čet na močne ruske postojanke, ali z bojem „čelo s čelom.“ Na levem severnem krilu napadalne črte, tam, kjer se je reklo, da se mora prekoračiti reka Dunajec, se borijo izključno same avstrijske čete. Na desnem južnem krilu (pri Gorlicah), kjer se sedaj poč velikanskimi boji vrši obkoljevalni manever, se borijo nemške čete, katerim pa so pridrženi tudi avstrijski oddelki.

Prehod čez Dunajec.

Prehod čez reko Dunajec se je izvršil po avstrijskih pionirjih na skrajnem levem krilu zahodno-gališke bojne fronte. Kot najbolj ugoden kraj za prehod se je izbrala okolica mesteca Otsinov, kjer je bil v mirnem času za prehod čez reko postavljen brod. Dunajec teče na tem prostoru skozi visoke jezove. Na levem bregu, kjer so stale naše čete, se nahaja med pravim bregom in prostopetočo vodo močvirnato, z robidovjem zaraščeno ozemlje. Prehod čez reko je bil silno težaven, ker so Rusi streljali takoj na vsakega moža, ki se je prikazal ob reki. Pionirji so torej visoki jez, ki je ob času povodnji zabranjeval, da ni voda prekoračila bregove, prevrtali. Luknja, katero so pionirji napravili skozi jez, je bila ravno tako velika, da so spravili en čoln skozi in ga splavili v Dunajec. To delo, ki se je moglo izvršiti edino le v temi, je trajalo tri noči. Ob jutranji zori so Avstrijci luknjo zopet zadelali z vrečami peska in robidovjem. Ko je bila luknja dovolj široka, so položili pionirji po noči do vodotoka tir in po tem tiru so spravili vrli Avstrijci na posebnih vozičkih po noči od sobote na nedeljo dne 2. maja čolne ali takozvane pionirske pontone v Dunajec. Na čolnih so v kratkem času napravili pionirji most. V jutranjem mraku se je nato izvršil napad, katerega uspeh je bil, da so naše čete zasedle mesteca Otsinov na desnem bregu Dunajca. Avstrijci so se krepko utaborili na desnem bregu ter so ujeli 1000 Rusov.

Naši poveljniki.

Srečen izid bitke v zahodni Galiciji pridobiva vedno jasnejšo obliko odločujoče borbe. Tudi na karpatski bojni fronti so se že pričeli boji. Maršal nadvojvoda Friderik, nadvojvoda Karl Franc Jožef, ba-

ron Konrad pl. Hecendorf in celotno armadno vodstvo je bilo priča velikanske bitke v zahodni Galiciji, za katero je izdelalo načrt avstrijsko armadno vodstvo samo in ga je osebno izvedel general Makensen. Nadvojvode in načelnik generalnega štaba Konrad pl. Hecendorf so v nedeljo dne 2. maja osebno prisostvovali na južnem krilu zahodno-gališke bojne fronte na mesto, kjer se je prebila ruska bojna črta. Bili so priče zmagovitemu prodiranju zavezniške infanterije čez Gorlice. Mesto Gorlice je radi silnega artilerijskega ognja začelo goriti. V ponedeljek dne 3. maja je bilo armadno povelstvo navzoče v bližini Tarnova, kjer se je rusko sred šče najtrdovratneje upiralo našemu napadu. Napredovanje naših kril in prodiranje našega središča je spravilo Ruse v velike težave. Proti večeru dne 3. maja je sovražnik začel zapuščati svoje postojanke.

Učinek naših težkih možnarjev.

V sedanjih bojih na zahodno-gališkem bojišču smo naenkrat izvedeli, da imamo tudi Avstriji 42-cm topove. Igrali so posebno važno vlogo. Očividno opisuje učinek strela iz teh topov-velikanov, ki se izdelujejo v tovarni Skoda v Plznu na Češkem in ki so bili prvotno namenjeni le za posebno uspešno varstvo obrežja, sledeče: Poki in učinek strela je uprav velikanski, tem bolj, ker je granata za celih 300 kilogramov težja, kakor nemška granata kalibra 42 cm. Mesca januarja sem opazoval pri Tarnovu učinek strela, ki je bil oddan na daljavo 12 km. Eksplozija in učinek strela je bil tako velikanski, da je bilo več sto korakov na okrog, kamor je zadela granata, usmrčeno vsako živo bitje.

Hindenburgov upad v Rusijo.

Med Hindenburgovo in rusko armado na severu je prišlo pri mestu Rosieny (30 kilometrov severo-zahodno od trdnjave Kovno) v pokrajino Kovno do večjega spopada. Hindenburgove čete so po srditem boju vrgle Ruse proti reki Njemen. Nemške čete ogrožujejo trdnjavo Kovno od severozahodne in zahodne strani. Čete, ki so prodrle v ozemlje pri Ščavliju, so odrezale rusko mesto Libava (ob Izhodnem morju) od Vilne, Kovnega in Dünaburga. Rusi so ustavili vse civilni promet na železnicah srednje in južne Rusije, po katerih se sedaj neprestano pošiljajo čete ogroženim armadam na severu in jugo-zahodu na pomoč.

Ruska armada.

Petrograjski dopisnik „Petit Parisien“ poroča, da ga je pooblastil vojni minister Suhomlinov, izjaviti, da ruski generalni štab ne more povedati števila ruskih čet ob fronti, da pa ima Rusija več milijonov vojakov pod orožjem in da more to število še znatno povečati.

Kdaj bodo sklenili Rusi mir?

Rusko časopisje prav marljivo razpravlja o pogojih, pod katerimi bi bila Rusija pripravljena skleniti mir. Časopisi nič več ne pišejo o Galiciji in Bukovini, ampak trdijo, da Rusija ne bo sklenila miru, dokler se še Carigrad, Bospor in Dardanele nahajajo v turški posesti. Z ruskega stališča je cilj sedanje vojske, da dobijo Rusi prosti izhod iz Črnege morja v Sredozemsko morje. Rusija ne more mirno živeti, dokler je ključ do njene hiše v tujih rokah.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Anglija in Srbija.

„Preussische Zeitung“ poroča iz Niša: Značilna je skrb Angležev za Srbijo. Samitete kolone z obilnim materijalom ter zelo bogati denarni prispevki dospevajo iz Anglije v Niš. Anglija je poslala tudi vse za setev potrebno žito ter veliko množino gospodarskih strojev — seveda vse brezplačno. Angleška vlada obljublja Srbiji tudi znanprej svojo podporo, a zahteva pa, da se Srbija bori do skrajnosti. Res je srbska armada zopet dobro pripravljena. Angleži so ji obljubili celo podporo indijskih čet. V Srbiji smatrajo za neizogibno, da se bo tropsorazum polastil — Soluna, ki naj tvori oporišče za angleške in pozneje za francoske čete, namenjene za Srbijo. Ako se Grška ne bo hotela prostovoljno udati, jo bo trojni sporazum pač prisilil, da mu prepusti Solun.

Pašič v Petrogradu.

Iz Niša poročajo, poročajo, da so srbskega ministrskega predsednika poklicali v Petrograd, kamor je že odpotoval.

Črnogora v obupnem položaju

Pariški list „Temps“ piše: Poročila, ki prihajajo iz Črnogore, pravijo soglasno, da postaja položaj države vsled vojske vsak dan težavnejši. Osobito v bolj oddaljenih krajih in v ozemlju, katerega so že zasedle avstrijske čete, vlada silno pomanjkanje živeža. Vsled neprestanega kroženja avstrijskih vojnih ladij pred črnogorsko morskobaljo je dovoz živeža v Črnogoro popolnoma onemogočen. Za tisoče beguncev mora vlada skrbeti. Avstrijski zrakoplovi mečejo vsak dan bombe na črnogorska mesta in vasi, pri čemur je ubitih in ranjenih veliko oseb. Vse težave in bridkosti prenaša Črnogora z upom na zmagovito tropsorazuma.

Črnogora prosi Ameriko za pomoč.

Iz Vašingtona se poroča: Črnogorska vlada je zaprosila vlado Združenih držav Severne Amerike, po ameriškem poslaniku v Atenah, da ji pošlje Ameriko na pomoč oddelek Ruđečega križa, ki bo popolnoma opremljen z vsem potrebnim. V Črnogori vlada hudo pomanjkanje zdravnikov, zdravil in drugih potrebščin za bolnike, pegasti legar pa razsaja v celi deželi vedno hujše.

Avstrijski zrakoplov nad Skadrskim jezerom.

Dne 25. aprila so prebivalci ob Skadrskem jezeru od albanski meji opazili avstrijski zrakoplov, ki je plul nad črnogorskim delom jezera. Albanski prebivalstvo je opazovalo, kako je zrakoplov v bližini sela Plavnica ob severnem bregu jezera uspešno metal bombe na dve črnogorski ladjici, ki sta vozili živež in drugo blago.

Nemško-francosko bojišče.

Boji v Flandriji.

Odkar se je Nemcem posrečilo, prodrati severno od Yperna čez yserski kanal, oklepajo mesto Ypern trdno kakor s kleščami ter vsak dan zožujejo krog okoli mesta. Sedaj že par dni zapored razglašajo nemški vojni stan, da se jim je zopet in zopet posrečilo zavzeti vasi in postojanke okoli Yperna. Se bolj nego to nemško napredovanje pri Ypernu pa je razburilo Francoze in Angleže obstreljevanje mesta Dünkirchen ob morski obali. V začetku niti vedeli niso, ali se obstreljuje mesto z morja ali s kopnega — kajti nemška fronta je od Dünkirchna tako oddaljena, da se jim je zdelo obstreljevanje s kopnega skoraj nemogoče. Sedaj pa so vendar razbrali, da Nemci streljajo s fronte in sicer z novimi topovi 38cm kalibra, ki mečejo granate čez 30 km daleč v Dünkirchen ter strahovito učinkujejo. Razdejanje je velikansko. Posebno pa so Angleži vznemirjeni vsled novih nemških topov, kajti izražunili so si popolnoma pravilno, da se z novimi topovi lahko obstreljuje tudi trdnjava Dover in da novi topovi sploh lahko obvladajo morje med Calaisom in Doverom. Francoski generalni štab pripoveduje o novih nemških topovih, da je že dva mesca inženir tvrdke Krupp delal pri Dixmuidenu na nemški fronti priprave za nove topove, ki nesejo 38 km daleč in s katerimi se sedaj obstreljuje Dünkirchen. Učinek novih topov je grozen. List „Times“ piše: Kadar granate razpočijo, nastane detonacija, kakor da bi cela smodnišnica zletela v zrak. V občestne utrube vbijejo velike luknje. V sredi mesta je veliko hiš poškodovanih, blizu 100 vojaških poslopij razdejanih, v predmestju je izginila cela vrsta majhnih hiš.

Angležem gre pri Ypernu zelo slabo.

Londonški list „Times“ poroča dne 5. maja z bojišča, da so se angleški častniki izjavili, da mora Anglija kakor hitro mogoče poslati več vojakov in streliva na bojišče pri Ypernu, ako še sploh hoče, da bo ostalo tam kaj vojaštva. Iz tega je razvidno, da je bila angleška armada pri Ypernu zelo hudo poražena.

Žrebanje velike loterije „Slovenske Straže“ v korist ubogim otrokom, vdovam in sirotam padlih junakov in invalidom že meseca maja. Takoj kupite srečke!

Raznoterosti.

† **Alojzij Haubenreich.** Nenađoma je poklical Vsemogočni k sebi včeraj, dne 6. maja, blažega moža, vzornega duhovnika in ljubelega prijatelja č. g. Alojzija Haubenreich, ekspedienta v tukajšnji kn.-šk. pisarni. Zjutraj se je prišel zdrav v pisarno, kmalu mu je postalo slabo in popoldne ob ½5. je bil že mrlič. Človek ne ve ure, ne dneva. Kdor koli je poznal plemenitega moža, žaluje za njim. Njegova modrost je vsakemu skušala pomagati, njegova pobožnost je bila tiha in globoka, njegovo prijateljstvo zvesto in odkritosrčno. Pokojnik je imel tudi zelo spretno pero. Več let je bil urednik lista „Südsteirische Post.“ Rodil se je dne 30. maja 1852 v Mariboru. Kaplanoval je pri Sv. Martinu pri Vurbergu, Sv. Petru niže Maribora in pri Sv. Marjeti niže Ptujja. Od 1. majnika 1894 do 31. avgusta 1901 je bil knezoškofijski računski revident, od 1. septembra 1901 do njegove smrti pa ekspeditor v knezoškofijski konzistorijalni pisarni. Dne 25. marca 1904 je bil imenovan za knezoškofijskega duhovnega svetovaleca. Pogreb se bo vršil v soboto, dne 8. maja, ob 4. uri popoldne. Svetila pokojniku večna luč!

† **Župnik Andrej Zdolšek.** V noči od torka na sredo je umrl č. g. Andrej Zdolšek, župnik pri Sv. Štefanu pri Šmarju. Rojen je bil dne 18. novembra 1854 na Ponikvi ob južni žel. V mašnika je bil posvečen leta 1880. Kot kaplan je služboval v Solčavi, pri Sv. Vidu pri Planini, pri Sv. Petru v Sav. d., na Vranskem in v Šmarjnu na Paki do leta 1892, katerega leta je bil imenovan za župnika pri Sv. Štefanu. Njegov pogreb se vrši v petek, ob 10. uri popoldne. Blagemu in vzornemu duhovniku svetila večna luč;

* **Župnijski izpit.** Te dni so napravili župnijski izpit naslednji č. g. g.: Anton Bukovšek, kaplan na Prihovi; Mihael Kos, kaplan na Dobrni; Anton Kuhar, kaplan na Ljubnem; Ivan Razbornik, kaplan v Jarenini; Vedečnik Ivan, kaplan v Vitanju.

* **Letošnji novomašniki.** Letos bodo brali novo sv. mašo sledeči č. g. bogoslovci: Iz IV. letnika: Arlič Karl iz St. Janža na Vinski gori; Guček Karol iz Dobja pri Planini; Jarh Konrad iz Rimskih toplic; Jeraj Jožef iz Rečice; Kosi Alojzij iz Ljutomera; Krevh Matija iz Trobelj pri Slovenjgradcu; Krušič Ivan iz Mengša na Kranjskem; Lendovšek Teodaf rojen v Beljaku na Koroškem; Rehar Jožef iz Šmartina v Rožni dolini; Safošnik Jakob iz St. Lovrenca na Dravskem polju; Šlander Maksimilijan iz Gomilскеga; Vršič Feliks od Sv. Antona v Slov. goricah; Zmave Jožef iz Bočne pri Gornjemgradu. Iz III. letnika: Gologranc Martin rojen v Šmarju pri Jelšah in Medved Martin, rojen v Artičah.

Cerkvene novice. Sv. birma se bo letos delila v dekanijah Sv. Lenart v Slov. goricah, Gornjigrad, Ptuj in Videm. V s e n t l e n a r t s k i d e k a n i j i bo v sledečih župnijah: Sv. Lenart dne 13. maja, Sv. Rupert v Slov. gor. 16. maja, Sv. Benedikt 19. maja in Sv. Jurij v Slov. gor. 20. maja. V p t u j s k i d e k a n i j i: Hajdin dne 3. julija, Ptuj, mesto, 4. julija, Ptuj, okolica, 5. julija, Sv. Lovrenc v Slov. gor. 6. julija, Sv. Marjeta niže Ptujja 7. julija in Sv. Marko pri Ptujju 8. julija. V g o r n j e g r a j s k i d e k a n i j i: Solčava dne 20. junija, Luče 22. junija, Ljubno 23. junija, Gornjigrad 23. junija, Nazaret 24. junija, Rečica 26. junija, Mozirje 27. junija. V ostalih župnijah bo kanonična vizitacija po gosp. dekanu.

Opomin za botre. Nek dušni pastir v Slov. goricah nam piše: Bliža se čas sv. birme in botri skrbno premišljujejo, kaj bi kupili svojim birmancem za darilo. Botri, ne pozabte, da je vojni čas! Ne trajte denarja za brezpomembne reči! Kupite svojim birmancem rajši koristen molitvenik, ki je pripravljen za našo škofijo. In taka molitvenika sta: „Sv. opravilo“ in „Prijatelj otroški“. Oba se dobita v domači tiskarni sv. Cirila v Mariboru v raznih cenejših in dražjih, a vedno lepo vezanih oblikah.

Vatikan in Amerika. V korespondenci „Information“, ki ima dobre zveze tudi z visokimi cerkvenimi krogi, čitamo zanimivo poročilo o razmerju med Vatikanom in med Združenimi državami ameriškimi. Na usta državnega tajnika Bryana je ameriška vlada priznala, da dela čisto navadno kupčijsko politiko in da ji je za profit več kakor za mir, pravičnost in človekoljubnost. Združene države se nočejo odpovedati denarnemu dobičku, ki jim ga donaja prelitje človeške krvi. Z dovažanjem živil, potrebščin in orožja tripelententi bodo vojno podaljšali, še pospeševali in narejali še bolj grozno. Morda ni nesrečno poročilo o neodjenljivosti Združenih držav nikjer povzročilo tako grenkega razočaranja, kakor v vaticanskih krogih. Ti so pač bili že sedaj dobro podučeni o tem, kar se navadno imenuje „amerikanizem“ in so gotovo računali s trdnostjo ameriških profitolovcev. Ravno tako gotovi pa so najbrž tudi bili, da se bodo Združene države potrudile ohraniti vsaj navidez objektivno, pošteno nevtralnost. To je bila, kakor se zdaj vidi, velika pomota. Bilo bi popolnoma nepotrebno tajiti, da vlada v Vatikanu velika nevolja zaradi stališča Združenih držav, ki je toliko bolj upravičena, ker so s tem razdrta upanja na podporo mirovnih prizadevanj papeža Benedikta XV. Mirovni poziv papeža na Združene države je našel gluha ušesa, še več, osorno odklonitev, ki pomeni žaljivo preziranje Vatikanove avtoritete.

Papež Benedikt XV. in predsednik kitajske republike. Ko je nastopil novi papež Benedikt XV., je postal lastnoročno pismo škofu Jarlinu v Peking, da ga izroči predsedniku Juanšikaju. Predsednik te velikanske ljudovlade se je čutil vsled te pozornosti močno počeščenega ter je naročil, da se mu izroči to papeževo pismo z enakim ceremonijelom, kakor če sprejme poverilnico katerega poslanika. Za to slovesno opravilo je bil določen 30. november 1914. Škof je došel v palačo predsednikovo v spremstvu svojega generalnega vikarja in tajnika. (Kath. Missionen št. 7.) Vojaška godba zasvira, oddelek vojakov izkaže predpisane časti. Najvišji vojaški uradnik pozdravi škofa, ga pelje skozi velika sprejemna vrata ter mu veli, naj stopi v lepo okrašeno ladjico, da ga prepelje do pravega predsednikovega stanovanja. Ko se je izkrcal, ga slovesno nagovori nov visok uradnik in povede skoz razne vrste vojakov, ki so pred njim še tudi prezentirali, v veliko sprejemno dvorano. Tu ga je že čakal predsednik Juanšikaj; ob njegovi desnici je stal minister za zunanje zadeve z vsem uradništvom. Po predpisanem počeščenju stopi prelät do neke estrade, kjer je stal predsednik, pove namen svojega obiska ter izroči papeževo pismo. Spoštljivo posprejme Juanšikaj z obema rokama pismeni akt, ga prepusti nato ministru ter izjavi svoje največje veselje in zadovoljstvo nad to uljudnostjo, zapičujoč, da hoče sam osebno odgovoriti. Po prijaznem medsebojnem porazgovoru se je poslovil predsednik kolikor le mogoče uljudno od visokega prelata. Tekom zadnjih 25 let se je na Kitajskem marsikaj izpremenilo in ublažilo. Predsednik ondotne ljudovlade priznava poglavarja sv. Cerkve kot samostojnega in neodvisnega vladarja ter dovoljuje njegovemu namestniku in pooblaščenču tiste časti, kakor poslanikom kraljev in cesarjev. Katoliški Cerki in njenemu razširjanju na izhodu bo to le na korist.

Iz sodnijske službe. Sodnik dr. Anton Pernet je premeščen iz Vranskega v Lož na Kranjsko.

Iz učiteljske službe. Irma Šeligo, stalna učiteljica pri Sv. Rupertu v Slov. gor., je napravila dne 1. majnika t. l. v Mariboru izpite za meščanske šole v slovenskem in nemškem jeziku.

Ljudskošolski učitelji niso oproščeni od črnovojniške službe. Ministrstvo za domobranstvo je odredilo, da se ljudskošolski učitelji letnikov 1895, 1896 in 1891, ki so bili pri črnovojniškem prebiranju spoznani kot sposobni za črnovojniško vojaško službo, načeloma ne bodo oprostili od črnovojniške službe.

Iz poštne službe. Za poštarja sta imenovana dosedanja poštna ekspedijenta Lovro Petovar v Ivanjkovcih pri Ormožu in Ferdinand Feller v Zavrču pod Ptujem. Poštni praktikant Edvard Strajner je premeščen iz Celja v Maribor.

Porotna sodišča. Justično ministrstvo je jeseni leta 1914 odredilo, da se sestava porotnih list preloži na spomlad, ker je mnogo moških, ki bi sicer prišli v poštev kot porotniki, bilo vpoklicanih pod orožje. Ker je sedaj črnovojniška dolžnost podaljšana še do 50. leta, je nemogoče sestaviti pravilno porotno listo. Justično ministrstvo je dne 7. maja odredilo, da se sestava prvotnega in letnega seznama porotnikov zopet preloži na čas med julijem in septembrom t. l. Radi te odredbe je torej gotovo, da se letos mesca avgusta in septembra ne bodo vršile porotne obravnave.

Na Goriškem. „Primorec“ piše: G. profesor F. Seidl, čegar odhod iz Gorice smo sporočili v prejšnji številki, je bil prišel v Gorico leta 1887 po smrti Fr. Erjavca. Nastopil je za njim mesto na tukajšnji višji realki in se nastanil v njegovem stanovanju in ostal v njem do svoje preselitve iz Gorice, torej celih 28 let. — Za Slovencem Erjavcem je prišel leta 1887 na realko Slovenec Seidl, leta 1915 pa je sledil Slovincu Nemeč.

Hrvatski sabor se sestane po poročilih iz Zagreba začetkom junija le h kratkemu zasedanju, da podaljša veljavnost provizorične hrvatsko-ogrske nagodbne.

Obrestni državnega posojila. Državna uprava je določila, da bodo izplačevali od sedaj naprej poštni uradi obrestni državnega posojila, ne kakor je bilo prvotno določeno, le banke v večjih mestih.

Z železnim križem odlikovan slovenski častnik. Cesar Viljem je odlikoval z železnim križem ljubljanskega rojaka majorja Milana viteza Bleiweisa Trsteniškega, generalštabnega načelnika przemyslske domobranske divizije. Major vitez Bleiweis in polkovnik Friderik Širca, ki je v glasbenih krogih znan po imenu Risto Savin, sta menda edina slovenska častnika, ki sta dobila to visoko nemško odlikovanje. Vitez Bleiweis se bori sedaj v Karpatih.

Slovensko petje nabornikov dne 9. oktobra ni bilo vseč Evgenu Cociancigu, privatnemu uradniku v Gorici. Zato jih je bil nahrulil. Za to hruljenje je mu prisodila sodnija globo 50 K.

Kam se pošiljajo prošnje za oprostitev od črnovojniške službe. Na uradnem mestu smo izvedeli, da se prošnje za oprostitev črnovojniškov od vojaške službe ne vlagajo na okrajna glavarstva, ampak na vojaško poveljstvo v Gradcu. Naslov je: „K. u. k. Militär-Kommando, Gradec.“

Koliko pošiljatev dobi vojna pošta. Pri vseh vojnih poštah naše armade so neki člam presteli vse pošiljatev. Število enodnevnih pošiljatev je znašalo 1.853.820. Od teh je bilo 1.044.849 dopisnic, 396.945 pisem in 324.532 raznih vzorcev. Zelo visoko je število časnikov, namreč 60.972. Zelo majhno je število drugih tiskovin, ki znaša samo 17.905 komadov. Število denarnih pisem znaša samo 8617 komadov. Denarnih nakaznic se je poslalo po vojnih poštah z bojišča v domovino mesca decembra 19.653, katere so se glasile za 2.742.611 K, ali za vsako nakaznico 139 K. Mesca januarja je bilo nakaznic 82.469, po katerih je šlo v domovino 10.722.356 K, ali povprečno za vsako nakaznico 130 K. V februarju se je število nakaznic zvišalo na 99.618, v marcu na 135.917. Odposlana svota je znašala v februarju 11.082.854 K in v marcu 13.643.932 K. Povprečna svota nakaznice je padla v februarju na 111 K in v marcu celo na 101 K. Z velikimi težavami je združeno pošiljanje paketov armadi. Nemogoče je, da bi vojna pošta mogla stalno odpravljati pakete za vojaštvo na bojišču. Radi tega se določijo gotovi roki, ko vojne pošte sprejemajo tudi pakete. Mesca oktobra se je n. pr. oddalo 700.000 zavojev; k Božiču je to število naraslo na 2½ milijona. V spomladanskem času, ko so nekatere vojne pošte sprejemale poštno zavoje, se je odposlalo iz domovine na bojišče pol milijona paketov.

Izredno hraber čin spodnještajerskih slovenskih junakov. Bojev na južnem bojišču se je lansko leto udeležil, kakor znano, tudi bataljon 87. pešpolka, ki je bil poprej v Skadru kot avstrijski del mednarodnega vojaškega odposlanstva. Bataljon se je v vojski proti Srbom posebno izkazal v boju za višino Osladič. S svojo strojno puško je bataljon zadrževal prodiranje sovražnika po neki dolini in se mu je končno posrečilo, da je zasedel omenjeno višino skoro brez vseh žrtev. 16. stotnija je ujela 360 Srbov, uplenila 600 topov, 4 zaboje streliva, 2 strojni puške in več bomb. Prvotno, ko so naše čete pod „hura“-klici udrele v del sovražnih okopov, se je udalo samo 70 mož, kateri so prosili naše vojake, naj jih ne ustrelijo. Pozneje je bil odposlan srbski vojak v spremstvu narednika Hanžekoviča k ostalim sovražnim postojankam, da bi se z njimi pogajal. Štabni narednik Stre-

lec je nagovoril srbske vojake in jim obljubil, da se jim ne bo nič zalega zgodilo. Ko je Strelec ob koncu svojega nagovora zaklical „Živijo“, so vsi Srbi sledili temu klicu in so se udali. Junaški in spretni način bojevanja 16. stotnije 87. pešpolka je bil vsem drugim avstrijskim oddelkom v vzgled. Kakor na skupno povelje so sledile tudi druge stotnije vzhledu vrlih slovenskih junakov. Za svojo izvanredno hrabrost je dobila 16. stotnija nagrade 400 K. Odlikovani pa so bili: Stotnik pl. Živkovič z vojaškim zaslužnim križcem 3. razreda z vojnim okrasom, nadporočnika Rudolf Orel, Makso Wolfgang in poročnik Julij Coretti. Z vojaško zaslužno kolajno na rudečem belem traku, štabni narednik Jožef Strelec in narednik Jožef Hanžekovič z zlato hrabrostno kolajno, 4 možje so dobili srebrno kolajno I., 22 srebrno kolajno II. vrste, 48 mož pa bronasto kolajno. Slava slovenskemu junaštvu!

* **Odlikovani slovenski vojniki:** Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: narednik 17. pešpolka Josip Klemenčič, stražmojster 5. dragonskega polka Edmund Joras, ognjičar 7. polskega topničarskega polka Franc Zalokar, računski podčastniki I. razreda Rudolf Lukan 27. pešpolka, Franc Domanjko 5. dragonskega polka, F. Marko 27. pešpolka in višji podkovski mojster II. razreda Josip Lapornik 3. gorskega topničarskega polka; dalje četovodja 47. pešpolka Anton Pezdikec in podlovec 20. lovskega bataljona Iv. Sragelj. — Srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda so dobili: rezervni kadet Fran Dečko in korporal Henr. Medved, oba pri 47. pešpolku; štabni narednik Franc Golčan, narednik Franc Čepel, Gašpar Temelj, četovodji Josip Kaluža, in Karol Krajšek, korporal Franc Cokelj, Rudolf Gračnar, Ivan Kosi, Franc Medličar, Matevž Vrhovšek in Ivan Jošt, desetnika Martin Krašovec in Anton Požun ter pešci Ivan Filipič, Jakob Petek in Ivan Potočnik, vsi pri 87. pešpolku; desetnik Herman Gabernik 8. polskega topničarskega polka; četovodja Alb. Koželj in desetnik Ivan Palčnik 87. pešpolka; četovodji Josip Gorencelj in Alojzij Mlakar, podlovec Tomaž Jurčič in Josip Strisnik ter lovca Anton Breg in Franc Konstantinčič 8. lovskega bataljona; nadlovec Ivan Golob, četovodji Alojzij Horvat in vodja patrulji Anton Kotnik 20. lovskega bataljona; stražmojster Fran Bregant 5. dragonskega polka, nadlovec 20. lovskega bataljona Jakob Kuharič in rezervni praporščak 7. polskega topničarskega polka Franc Tavčar. — Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda so dobili: praporščak Karol Kozarek, četovodja Karol Sitar, korporal Franc Sternad, črnovojniški korporal Josip Drašček, pešci Franc Kos, Jurij Kos, Karol Lovce, Ivan Melanšek, črnovojniški Simon Gorican, častniški sluga Iv. Smodej, vsi 87. pešpolka; rezervni dragonca 5. dragonskega polka Franc Kljun in Alojzij Petek; četovodja Ivan Vrečko in korporal Konrad Šemapič 47. pešpolka; kadetje v rezervi Ivan Babi, Leopold Matej, Ivan Predikaka in Ludovik Strugata; narednika Franc Krivonog in Franc Panič; četovodje Peter Batič, Martin Blaj, Marko Janžekovič, Anton Prekorski, Josip Turnšek, Konrad Bežjak, korporal Anton Adelski, Feliks Božič, L. Majhen, Anton Meršnik, Alojzij Munda, Stefan Robič, Iv. Vrančič; desetniki Ivan Jošt, Karol Klakočar, Martin Kramparšek, Ivan Ogrin, Martin Robišek, Franc Vrečar; pešci Martin Ahac, Marko Babič, Ivan Brezovnik, Franc Brič, Ivan Brnko, Martin Dolinar, Vladimir Glavič, Jakob Gobec, Franc Grašnar, Ivan Korenje, Ivan Kosar, Karol Kranjc, Franc Lušnik, Rajko Malus, Stefan Majcen, Martin Miško, Anton Mrak, Franc Osek, Josip Penič, Alojzij Rupan, Ivan Selič, Pavel Seme, Hil. Trnk, Mihael Virand, Ivan Vrečko in Blaž Zupanc, vsi pri 87. pešp. — Cesarsko pohvalno priznanje se je naznanilo stotniku domobranskega pešpolka štev. 26 Edvardu Herrmann. Srebrno hrabrostno svetinjo prve vrste so dobili: četovodja 3. dom. p. Franc Rakuš, narednik Franc Sošič in četovodja Peter Božič, oba pri 5. dom. p.; narednik kadetni aspirant Hubert Novak, štabni narednik Alojzij Cenar in desetnik Josip Barlič, vsi trije pri 27. dom. p.; četovodja 26. dom. p. Josip Mastnak. — Srebrno hrabrostno svetinjo druge vrste so dobili: narednik Ivan Černošek, pešci Ivan Torker, Ivan Masko in Urban Letonja, vsi štirje pri 4. dom. p.; četovodja Mihael Zupane, poddesetnik Franc Omerzu in pešec Josip Podgorelec, vsi trije pri 26. dom. p.; štabni narednik Alojzij Cenar, poddesetnik Josip Kerčič, pešci Ivan Cadej, Josip Stribar, Anton Jakončič, Peter Nardin, Franc Borisek, Josip Korošec in Franc Golob, vseh devet pri 27. dom. p.; predmojster Josip Cerhvenik pri 22. dom. poljski havbični diviziji; ognjičar pri 22. dom. poljski topničarki diviziji Ivan Oblak. — Srebrno kolajno za hrabrost I. in II. vrste dobi četovodja J. Golob, doma od Sv. Petra pri Mariboru, sedaj v bolnišnici neke na Srednjem Štajerskem. Srebrno kolajno I. vrste dobi korporal Franc Domitar, doma od Sv. Barbare niže Maribora. Ta je padel dne 3. februarja v hudem topniškem boju blizu Konične ob galjsko-ogrski meji.

Vpoklicanje superarbitriranih k oddelkom za rekonvalescente. „Fremdenblatt“ reproducira članek lista „Ostraner Zeitung“, v katerem pravi: Kakor uradno poročajo, bodo od zdaj naprej, dokler traja vojna, vse vojake, ki jih je vojaški zdravnik klasificiral kot točasno nesposobne in ki nimajo pravice do invalidske pokojnine, brez superarbitracije, ne glede na dobo službene nesposobnosti, uvrščali v oddelke za rekonvalescente, ki obstoje pri naših nadomestnih bataljoni. Ta odredba vojnega ministristva velja tudi za nazaj. Vsi tisti, ki so jih bili od pričetka vojne potom superarbitracije kot kot točasno nesposobne poslani na dopust in ki nimajo pravice do invalidne pokojnine, bodo vsled te odredbe tudi takoj vpoklicani. Vpoklicanci imajo prosto vožnjo na železnih in parniških monarhijskih in sicer le iz bivlišča do kraja, kamor so bili vpoklicani. Pri blagajnicah železnice in paroplovnih družb se morajo izkazati s svojimi vojaškimi papirji in, če nimajo nobenega teh papirjev, s potrdilom občinskega predstojnika. Ta dokument mora imeti uradni pečat.

Avstrijski ujetniki kot poljski delavci. Petrogradske „Birdževija Wjedomosti“ poročajo: Avstrijski ujetniki so skoraj vsi zaposleni pri spomladanskih delih na kmetijah. V vsaki guberniji (pokrajini) jih je do 10.000 mož. Morajo skrbeti sami za-se, ker dobivajo primerno plačo.

96 odstotkov dečkov. V deželni bolnišnici v Gradcu je bilo minuli teden 25 poročov in je prišlo na svet 24 zdravih dečkov in le ena deklica.

Ženske pismonoše v Zagrebu. Ženska stopa na plan. V Zagrebu je uslužbenih že 17 ženskih pismonošev, ki opravljajo svojo službo z veliko natančnostjo in hitrostjo. Pošta bo vzela vsled tega še več žensk v službo.

Kaj bomo izvažali in kam? Tržaška „Edinost“ piše: V normalnih letih začne v tem mesecu že veliko izvažanje naših pridelkov s trgov v Gorici in Krminu v glavnem. Kako pa bo letos z izvažanjem, kaj bomo izvažali in kam? Kakor je sporočil korespondenčni urad 24. aprila bomo izvažali na Dunaj sočivje, krompir itd. po več vagonov vsak dan. Tako so se domenili na Dunaju zastopniki dunajske mestne občine in goriške dežele. Edini stalni izvoz bo torej šel ves samo na Dunaj. V drugih letih smo izvažali v Galicijo, v Rusijo, v Nemčijo in na goriškem izvoznem trgu se je razpečalo na leto blaga za nad 4 milijone kron. Kje pa je še Krmin, kamor so hodili navadno ruski in poljski trgovci ter so plačevali pridelke dražje nego v Gorici. Z izvozom na Dunaj utegnejo naši kmetovalci res nekaj zaslužiti, ali gospodarska škoda sploh bo letos velika. Prizadete so pač vse dežele, tudi Goriška ne more delati izjeme. — Sočivja, sadja itd. bo dovolj za domačo rabo in za izvoz; glede krompirja pa bo treba misliti v letošnjih izjemnih časih v prvi vrsti na domačo potrebo in potem na izvoz.

Pomanjkanje vžgalic v Zagrebu. Zagrebški listi javljajo, da je nastalo v Zagrebu občutno pomanjkanje vžgalic. Posredovala je trgovska in obrtniška zbornica, kateri se je po merodajnem mestu obljubilo, da se bo poskrbelo za to, da dobi Zagreb čim najprej zadostno količino vžgalic.

Načrt za prezidavo kolodvora na Opčinah v razvrstilni kolodvor. Uprava državnih železnic namerava prezidati državni kolodvor na Opčinah v razvrstilni kolodvor. Projekt je železniško ministrstvo že odobrilo, politični obhod in obravnava za razlastitve se je vršil dne 18. aprila.

Novo razkuževalnico so ustanovili na Dunaju, njen namen je, da bodo v njej razkužili osebe, ki so prišle kakorkoli v dotiko z pegastim legarjem. Tak človek se pripelje v posebnem vozu v razkuževalnico, tam ga slečejo in izkopljejo, ta čas razkužijo njegovo obleko. Ko je vse to narejeno, ga peljejo iz sobe za okužene v sobo za razkužene, kjer mora počakati, da mu razkužijo ta čas tudi njegovo stanovanje. Ker so uvedli tudi pri vojaki nove način razkuževanja, pač ni treba, da bi se bali razširjanja kake bolezni.

* **Kobilice v Sveti deželi.** Alojzija Kovačič v Ptujju je dobila od svojega brata Egidija iz Jeruzalema dopisnico, pisano dne 23. marca 1915. Brat Egidij Kovačič piše: Draga sestra Lojzika! Dne 22. marca sem videl grozno prikazen, šibo božjo, katere je hujša, kakor vojska. Priletele so kobilice od severa proti jugu. Okoli dvanaajste ure in do dveh popoldan je postalo temno kakor ob solnčnem mrku. Od bližnjih hribov se je videlo kobilice kakor če se črni oblaki vzdigujejo, kateri naznanjajo hudourje. Bili smo na hišni strehi. Kmalu so priletele kobilice nad naše mesto. Bilo je kakor pri nas kadar snéži vso nebo zakrito od kobilic. Pet sem jih ubil. Veliko nesnage so spuščale, tako, da so se morale hišne strehe pometati.

Samoumor soproge častnika. Iz Sarajeva poročajo o nekem žalostnem slučaju. Neka mlada žena, obveščena o junaški smrti svojega moža, rezervnega poročnika, je vzela večjo množino sublimata in položila sliko svojega moža na desno stran prsi ter se potem ustrelila iz revolverja proti srcu. Kroglja je prebila sliko in telo mlade žene. Rana je smrtna. A mož ni mrtev, ampak ujet!

Umor in poskušen samoumor. Korporal pri 3. havbični diviziji v Mariboru Franc Šimak je zapravil denar, s katerim bi bil moral za nekega prostovoljca kupiti konja. Ognjičar Leitner je prišel temu poneverjenju na sled in je Šimaka čakala seveda ostra kazen. Šimak, ki je doma s Češkega, oženjen in oče šestih otrok, je imel v Mariboru z delavko Mar. Kraner ljubezensko razmerje, ki pa se je razdrlo, ko je Marija Kraner izvedela, da je njen ljubimec oženjen. Vse te neprilike so spravile Šimaka v tako duševno stanje, da je ustrelil svojo ljubico na nekem izletu v mariborsko okolico. Nameraval je ustreliti tudi ognjičarja Leitnerja in ga iskal po raznih gostilnah. Dobil ga pa ni in vedoč, da bo aretiran, kadar se vrne v Maribor, je obstrelil samega sebe in se težko ranil. Marija Kraner je umrla, Šimak pa leži v bolnišnici.

Sv. Višarje. Iz Zabnice na Koroškem se poroča: Sv. Višarje se bodo letos izjemno odprle šele v nedeljo po prazniku sv. Rešnjega Telesa, to je dne 6. junija in sicer tako, da bo v vojnem času redno samo ob nedeljah in praznikih ena sv. maša. Med tenom ne bo romarska cerkev odprta. Čč. gg. dušni pastirji se uljudno prosijo, vernike-romarje na to spremembo opozoriti. V izrednih slučajih naj se blagovoli o pravem času naznaniti župnemu uradu: Zabnice, Koroško.

Pegasti legar v Mariboru. Med vojaštvom v Mariboru se je pojavil en slučaj pegastega legarja.

Maribor. V našem mestu se bo poleg sođanje moške stavila nova kaznilnica za mladoletne kaznjence. C. kr. stávbni urad za stavbo sođnijskih poslopij razpisuje dela za stavbo v „Grazer Tagblattu.“ Ponudbe se vlagajo na stavbeno vodstvo, ki ima svojo pisarno v Mariboru, Sođnijska ulica štev. 14.

Maribor. Poveljstvo artilerijske in kavalerijske vojašnice naznanja, da se radi kužne bolezni tamošnji vojaški konji ne morejo dati prebivalstvu v pomoč pri poljskem delu.

Maribor. Lastnik mariborskega gradu, baron Twickel, je podaril zvon v grajski kapelici za vojne namene. Ključavničar Sinkovič je zvon v stolpu razbil.

Maribor. Gojenec tukajšnje vojaške akademije Vladimir Vauhnik je imenovan za poročnika pri pešpolku štev. 7. Mladi poročnik je sin g. nađučiteja Vauhnik pri Sv. Mariku niže Ptuja.

Studenci pri Mariboru. Dne 5. maja je umrl posestnik in gostilničar Janez Mqder, star 58 let.

Ruše. Trgovca Miha Sernc je stal dne 6. t. m. v Gradcu pred vojaškim sodiščem. Bil je oproščen.

* **Sv. Peter** niže Maribora. Tukajšnji rojak J. Golob, ki je služil pri 47. pešpolku, piše č. g. župniku M. Štraku, da je bil na bojišču dvakrat kakor na čudežen način rešen. V hudem dežju sovražnih krogel mu je frčalo nešteto krogel mimo glave, ena mu je preluknjala jedilno posodo na hrbtu, druga pa je obličala v mesni konservi, ki jo je imel v žepu, tretjo krat pa mu je sovražna krogla puško popolnoma razbila, a njemu se ni zgodilo nič hudega. Golob se je v boju zaobljubil Mariji Gorski in ta ga je res čuvala in rešila smrti, med tem, ko so njegovi tovariši padali na desni in levi kot snopje na polju. Vsled silnih naporov v hudi zimi je Golob zbolel in se nahaja sedaj v gradu Vasoldenberg pri Gradcu v tamošnjem vojaškem okrevališču.

Iz Slovenskih goric. Po stari lepi navadi se je tudi letos pri Sv. Trojici v Slov. gor. obhajalo Florijanovo; prišlo je sedem procesij iz okoliških, deloma zelo oddaljenih župnij.

* **Rače** pri Mariboru. Lepo število, čez 75 krepkih mož in mladeničev je odšlo iz naše občine pod cesarsko zastavo. Kakor je slišati, se jih že nekaj nahaja v ruskem ujetništvu, drugi se še bojujejo, precejšnje število jih je pa že padlo in izkrvavelo za našo drago domovino. Med temi je bil tudi naš Frau Veber, star 27 let. Šel je v začetku vojske s tovariši neustrašeno v boj ga severno bojišče in je bil prvokrat ranjen dne 26. avgusta in sicer tako nevarno, da je samo za las manjkalo in krogla bi bila pri srcu. Ozdravel je in moral je pozneje zopet na krvavi ples. Dne 18. februarja ga zadene šrapnelski drobec v glavo in sicer s tako silo, da je vsled ran dne 25. aprila izdihnil v graški bolnišnici svojeb lago dušo. Kako je rajni ljubil svoje domače, nam je jasno iz njegovih pisem, ki jih je pisal, dokler je bil pri zavesti. Kako rad bi bil videl mater, očeta, sestro in brata Janeza, ki je že dvakrat ranjen in sedaj vsak čas pripravljen zopet oditi na sovražnika. A ta želja se rajnemu Francu ni izpolnila. Dne 27. aprila so slivniški zvonovi jemali slovo od rankega junaka. Zalujoci domači in drugi znanci so pa odhiteli v Gradec, da spremijo blagega sina in brata v hladen grob. — Čeravno si nas zapustil, nas tolaži spomin, da vidimo se tam enkrat, kjer ni več bolečin. Počivaj sladko v miru!

Središče. Dne 3. t. m. je po daljši bolezni umrl tukajšnji zdravnik dr. Josip Spesič. Pogreb se je vršil dne 5. t. m. N. v m. p.!

Središče. Vrla dekleta Dekliške Zveze ponovijo v nedeljo, dne 9. maja, ob 7. uri zvečer, glediško igranje „Dve materi“ za osirotele domačih v vojski padlih vojakov. Ne morete si misliti igre, ne primernejše za Marijin mesec, ne tolažilnejše za sedanje čase. Pridite torej, ki je še niste videli!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Dne 3. maja, ob 3. uri popoldne, je prihrula nevihta, z dežjem in točo, trajajoča poldrugo uro, tako silna, da stari ljudje take ne pomnijo. Segala je od Polensakca čez Sv. Lenart, Veliko Nedeljo, Ormož, prek na Hrvatsko. Vinogradi po Zamušanskem Vrh in Preclavi so hudo prizadeti o toče. Lenartsko polje je bilo v par četrtinkah ure podobno jezeru; ceste in tudi železniški tir je bil ponekod pod vodo. Zamlajenih je veliko travnikov in njiv. Novo nasajeni krompir in koruza je ponekod popolnoma uničena, ker je deloma zemljo odneslo, razoralo ali pa zapalilo. Treska in hudega vremena reši nas, o Gospod!

* **Sv. Lovrenc na Dravskem polju.** V nedeljo, dne 9. maja, ima naša Dekliška Zveza zborovanje in občni zbor z deklaracijami, petjem in poučnim govorom. Mladenke, pridite polnoštevno!

* **Črnagora** pri Ptuj. Ker se razširja neresnična govoriča, da letos v naši romarski cerkvi ne bo shodov, se naznanja, da se vrši na „žegnansko“ (ločko) soboto in nedeljo, to je 15. in 16. majnika, veliko romanje in shod, kakor vsako leto do sedaj, ter bo za romarje v cerkvi vse preskrbljeno.

Celje. Zdravstvene razmere so sedaj v našem mestu dokaaj dobre. Kakor se poroča, je v celem mestnem okolišju samo devet slučajev nalezljivih bolezni.

Celje. Srečke Slovenske Straže se prodajajo v trgovini g. Kocuvana na Okrožni cesti.

Celje. 16letni sluga Maks Jelen je ukradel svojemu gospodarju dr. J. Riebl-u iz miznice 1600 K in zbežal. Prijeli so ga v Ljubljani in izročili okrožni sodniji v Celju.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Eko om Josip Gubina, kateri je služil pri 2. diviziji gorskega havbičnega polka, je v Karpatih obolel na legarju. Hudo obolelega so ga prepeljali na Dunaj, kjer se sedaj zdravi v cesarski jubilejni bolnici, od koder se poroča, da se mu stanje zboljšuje.

* **Marenberg.** Dekliška Zveza ima v nedeljo, dne 16. majnika, pri Sv. Janezu mesečni sestanek.

* **Opozorjamo,** da loterija Slovenske Straže ni v nobeni zvezi s srečkami „Srečkovega zastopstva v Ljubljani.“ Srečke Slovenske Straže se naročajo edino v pisarni Slovenske Straže v Ljubljani. — Slovenska Straža.

* **Slovenska županstva** so v prvi vrsti poklicana, da nameče Slovenske Straže, ki jih ima s svojo veliko loterijo, podpro v kolikor mogoče največji meri. Upamo, da vsak slovenski župan, vsak slovenski občinski svetovalec, ki bo te vrstice bral,

takoj v svoji občini vse potrebno ukrene, da bo njegova občina se v prvi vrsti zablščala med onimi, ki razumejo sedanji položaj.

* **„Svetovna vojska.“** Izšel je 13. sešitek „Svetovne vojske“, ki prinaša pisma slovenskih vojakov, opise naših in nemških baterij in ljudstvo v orožju ter razne „Črtice“, Četrletna naročnina 3 K. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

* **„Ilustrirani Glasnik“** štev. 36 prinaša slike naših spodnještajerskih padlih slovenskih junakov: Janeza Ažnoh iz Slovenjgradca, Alojzija Stuper iz St. Pavla pri Preboldu, Antona Prah od Sv. Križa tik Slatine in Franca Colner iz Vidma ob Savi. „Ilustrirani Glasnik“ stane za celo leto 8 K in se naroča v Katoliški Tiskarni v Ljubljani.

Za katehete in pridigarje. Z dovoljenjem kn.-šk. ordinariata lavantinskega je izšel v založbi tiskarne sv. Cirila v Mariboru življenjski novega papeža, pod naslovom: „**Sv. Oče Benedikt XV.**“ Privedilo je spis zelo zanimivo in uporabno uredništvo „Slovenskega Gospodarja.“ Čeprav obsega knjižica dve polji, 36 strani, vendar se ji je nastavila malenkostna cena 10 vin. za izvod, po pošti 13 vin., koji znesek se blagovoli vpsolati v poštnih znamkah na tiskarno. A tudi kdor ni katehet ali pridigar, naj si oskrbi lepo knjižico, ker je dosedaj edini slovenski življenjski novega papeža.

* **„Sv. Križev pot za vojni čas.“** Ta knjižica se zopet dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s poštnino vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

* **Molitve za mir,** ki se po zapovedi sv. Očeta, oziroma prečastitega kn.-šk. ordinarijata, naj opravljajo letos posebno pri majniški pobožnosti, oztroma tudi pozneje, dokler se bo trajala sedanja vojska, se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru na jako priročnih listekih. Stane pa 100 komadov s poštnino vred 60 v. Denar se pošlje najbolje naprej.

* **„Lavretanske litanije“** Matere božje za mešani zbor, oziroma eno- ali triglasni zbor, zložil Franc Ferjančič. Cena 30 vin. Te litanije, ki so ravnokar izšle, bodo dobro došle našim pevskim zborom. Z njimi pa ne bo vstreženo samo pevovalcem in pevcom, temveč tudi občinstvu, ker se bodo litanije po svojem ustroju in značaju povsod hitro udomačile. Mesca majnika in za vse Marijine praznike bodo prav dobro došle. Doše se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

* **P. n. župane** opozarjamo, da se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru: Prošnje za dovoljenje klanja, oziroma prodaje govodi in prasic, kakor tudi Potrdila o podelitvi dovoljenja za klanja telet.

* **Izborni zemljevidi.** Kartografični zavod G. Freytag & Berndt na Dunaju je izdal več izbornih zemljevidov, ki se dobijo po izredno nizkih cenah: 1. Zemljevid, ki nam predočuje avstrijsko-nemško-rusko bojišče (Karpate), stane s poštnino vred samo K 1.30; 2. Zemljevid Severne Francije in Belgije stane s poštnino vred samo K 1.30; 3. Zemljevid Anglije in Zahodne Francije (torišče podmorskih bojev) s poštnino vred samo 90 v; 4. Zemljevid južnega bojišča (Srbije in obmejnih avstro-ogrskih pokrajin) stane s poštnino vred 45 v. — Natančnejši zemljevid Balkana stane K 1.30. — Ker so navedeni zemljevidi res točno in v barvanem tisku izvršeni, jih čitateljem toplo priporočamo. Naslov za naročila: Kartografični zavod G. Freytag & Berndt, Dunaj, VII., Schottenfeldgasse 62.

Zadnja poročila došla v petek dne 7. maja.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Cez 50.000 Rusov ujetih.

Dunaj, 6. maja opoldne.

Na bojišču v zahodni Galiciji prodirajo zavezniške čete dalje zmagovito naprej. Zbrane sovražniko-

ve čete v ugodnih postojankah skušajo kriti umikanje glavne ruske armade.

Veliki sovražni oddelki so po sunku, ki so ga naši izvršili sovražniku v bok, močno ogroženi.

Okolica mest Jaslo in Dukla je že dosežena po naših četah.

Po bojih, ki so sedaj v teku, bo uničenje III. ruske armade izpopolnjeno. Število ujetih Rusov je naraslo čez 50.000.

Drugače je položaj nespremenjen. V dolini reke Orava je bil močen sovražni napad na višino Ostri Vrh krvavo odbit; ujetih je bilo 700 Rusov.

Boj za Ypern.

Iz glavnega nemškega vojnega stana se z dne 6. maja poroča:

Skoraj na celi bojni črti so se vršili hudi artilerijski boji.

Pri Ypernu so dosegle nemške čete novih uspehov. Zasedle so kraj van Heule ob železnici Messines—Ypern. Ujetih je bilo več sto sovražnih vojakov in zaplenjenih 15 strojnih pušk.

Grda barantija nevtralcov.

Angleška „Morning Post“ poroča iz Petrograda: Izvestne nevtralne države sedaj na tako grd način barantajo s svojo nevtraliteto, da menda v svetovni zgodovini za to nimamo vzgleda. Od obeh strani zahtevajo ponudbene predloge in samo glede na ponudbe hočejo nevtraliteto ali vzdržati ali opustiti.

Francosko zlato za Italijo.

„Züricher N. N.“ ve poročati, da je zadnje čase francoska banka poslala precej zlata v tujino. Ker kroženje denarja ne kaže nobenega prometa z Angleško, slutijo, da je slo zlato v Italijo, in sicer ozirom na mogoče dogodke in v soglasnem dogovoru notnih bank zaveznikov.

Obsebno stanje v Libiji.

Italijansko ministrstvo je proglasilo nad pokrajino Libijo (Tripolitaniya) obsedno stanje. Vojno ministrstvo pošlje novih ojačenj v Tripolitanijo, ker postaja položaj v tej deželi za Italijane radi upora Arabcev in drugih mohamedanskih rodov vedno opasnejši. Pri nekem boju v Cirenejki so imeli Italijani 600 mrtvih in ranjenih.

Japonska izročila Kitajski ultimatum.

Japonska je izročila Kitajski ultimatum. V ultimatumu se zahteva, da mora Kitajska v 48 urah ugoditi zahtevam Japonske. Japonska javnost je popolnoma mirna in je mnenja, da ne bo prišlo do vojne, ker bo Kitajska odjenjala.

Sveta in dotra je misel moliti za mrtve, da bi bili rešeni grehov. II. Mak. 12, 46. Z namenom, da bi izposlovali gorečo molitev za dušni blagor pokojnega sobrata, naznanjamo vsem dobrim prijateljem in znancem, da je velečastiti gospod

Alozij Haubenreich

kn. šk. duhovni svetovalec in ekspeditor

dne 6. majnika ob pol 5 uri popoldne po kratki in mučni bolezni nenadoma mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki preblagega rankega se bodo v soboto dne 8. majnika ob 4. uri popoldne pri hiši žalosti Pfarrhofgasse št. 9 slovesno blagoslovili ter na mestnožupnijskem pokopališču v Mariboru v rodbinskem grobu položili k zadnjemu počitku.

Sv. maša za dušnica se bode darovala v ponedeljek dne 10. majnika ob 10. uri v stolni cerkvi v Mariboru.

V MARIBORU, dne 6. majnika 1915.

Mariborska duhovščina.

Ranjeni, padli in ujeti.

Domobranski pešpolk št. 4.

Mrtvo moštvo:

Arh Franc, pešec, Slovenjgradec;
Dengg Simon, pešec, Kamnica; Dobrave Janez, pešec, Brežice;
Fabjancič Janez, pešec; Fischer Janez, poddesetnik, Startrg;
Gallo Jožef, Slovenjgradec;
Hojdinjak Franc, stotniški tambur, Ljutomer; Höbl Fran, nadomestni rezervist, Marenberg; Horvat Roman, pešec, Maribor;
Javornik Peter, nadomestni rezervist, Vuzenica; Jelen Ferdinand, pešec; Jelen Jožef, pešec, Konjice;
Krofič Franc, pešec, Sv. Janž; Krumpak Franc, poddesetnik, Ptuj;
Miklavc Ignacij, četovodja, Slovenjgradec;
Podgoršek Martin, pešec, Slovenjgradec; Prešern Franc, nadomestni rezervist, Ukve; Puk Edvard, četovodja, St. Vid;
Rainer Jakob, poddesetnik, St. Vid;
Salamon Jožef, pešec, Celje; Sosner Peter, poddesetnik, Maribor; Stropnik Martin, nadomestni rezervist, Topolšica;
Valant Benedikt, nadomestni rezervist; Verbič Gregor, nadomestni rezervist, Šoštanj.
Urh Jožef, nadomestni rezervist, Slovenjgradec;

Ranjeno moštvo:

Antolič Alojzij, pešec; Arčon Henrik, pešec;
Bazelj Janez, pešec; Beguš Tomaž, pešec; Bergman Izidor, narednik; Breznik Franc, pešec;
Cebular Franc, četovodja; Cekon Karol, nadomestni rezervist; Cerjak Janez, pešec; Černe Rudolf, poddesetnik; Černko Koloman, nadomestni rezervist; Česek Jožef, pešec; Cresnik Lovro, pešec; Čufer Jožef, nadomestni rezervist;
Derganc Janez, nadomestni rezervist; Dobrave Jožef, pešec; Domanjko Martin, pešec; Dovjak Ulrik, pešec; Droč Anton, nadomestni rezervist;
Ferjan Janez, nadomestni rezervist; Fras Janez, pešec; Friškovec Mihael, pešec;
Gajler Jakob, pešec; Goričnik Janez, pešec; Gorjakošek Janez, častniški sluga; Gorjanc Avgust, desetnik; Gradišar Karol, pešec; Grebenc Jernej, pešec; Gregorič Ignacij, pešec; Gregorič Simon, pešec; Gujznik Andrej, pešec;
Hlade Ljudovik, četovodja; Horvat Jakob, desetnik; Huber Jakob, nadomestni rezervist; Huber Janez, nadomestni rezervist;
Irsič Jožef, pešec;
Jamnik Franc, pešec; Janiš Janez, nadomestni rezervist; Jelen Franc, pešec; Jereb Anton, pešec; Jereb Anton, nadomestni rezervist; Jerej Janez, nadomestni rezervist; Jerman Jak., nadomestni rezervist; Jug Simon, poddesetnik; Jurglič Janez, nadomestni rezervist; Justin Janez, nadomestni rezervist;
Kadunc Janez, nadomestni rezervist; Kasesnik Alojzij, četovodja; Kastelec Franc, nadomestni rezervist; Kač Edvard, desetnik; Kmetec Andrej, pešec; Kogelnik Janez, pešec; Kupajnik Matija, poddesetnik; Kapun Konrad, pešec; Kolenc Anton, pešec; Kovač Karol, pešec; Kovačič Anton, nadomestni rezervist; Kovačič Rajmund; Krajnc Leopold, nadomestni rezervist; Krajner Janez, desetnik; Kremžer Simon, pešec; Kren Jožef, poddesetnik; Kuster Pavel, nadomestni rezervist;
Laurič Andrej, pešec; Lipko Karol, pešec; Lubi Alojz 2, pešec; Lukner Anton, pešec; Lekše Valentin, pešec;
Majcen Vid, pešec;
Nerat Ignacij, pešec;
Očko Franc, pešec;
Perič Janez, desetnik;
Rak Janez, pešec;
Šitar Rudolf, pešec;
Trtnec Jožef, četovodja;
Urh Pavel, pešec;
Zagar Janez, pešec.

Lovski bataljon št. 20.

Ujeto moštvo:

Bohanec Alojzij, nadomestni rezervist, Ljutomer, Bijsk, Rusija;
Čahon Leopold, nadomestni rezervist, Ponikva, Bijsk, Rusija; Čuš Janez, nadomestni rezervist, Ptuj, Nižnij-Novgorod, Rusija;
Glas Alojzij, pešec, Ptuj, Bijsk, Rusija;
Kladnik Anton, pešec, Brežice, Bijsk, Rusija; Kolar Martin, nadomestni rezervist, Brežice, Jegerjevsk, Rusija;
Onič Franc, nadomestni rezervist, Maribor, Lgow, Rusija;
Plevnik Mihael, nadomestni rezervist, Celje, Lgow, Rusija; Podvršnik Anton, pešec, Maribor, Lgow, Rusija; Polanec Vinko, pešec, Maribor, Moskva, Rusija; Praznik Ferdinand, pešec, Celje, Bijsk, Rusija;
Vrabel Anton, korporal, ptujška okolica, Barnaul, Rusija; Visočnik Andrej, poddesetnik, Hočko Pohorje, Jegerjevsk, Rusija; Zerah Franc, pešec, ptujška okolica, Lgow, Rusija.

Lovski bataljon št. 26:
Čenčič Janez, nadlovec, r;
Flekuš Jožef, lovec, r;
Gabrovec Janez, lovec, mrtev; Glavnik Matija, lovec iz Ptuj, mrtev;
Kocijančič Janez, patroljovodja, r;
Lukofnjak Blaž, podlovec, r;
Majnič Jožef, lovec, r;
Ogorevc Janez, lovec, r; Oprešnik Mihael, lovec, r;
Parič Franc, lovec, r;
Rak Franc, lovec, Konjice, mrtev;
Struc Jakob, lovec, Slovenjgradec, mrtev; Sigl Jožef, lovec, r;

Vouk Anton, patroljovodja, mrtev;
Zmajšek Anton, lovec, Brežice, mrtev; Zitko Rudolf, podlovec, r; Zobec Jožef, lovec, r.

Razni:

Primenih brez označbe ali mrtev, ali ujet, se gre za ranjence.

Arh Ernest, enoletni prostovoljec, Celje, ujet v Rusiji; Andres Rudolf, nadporočnik 96. pešpolka; Andreovič Peter, kadet, 29. pešpolk; Abramovič Jakob, poročnik 96. pešpolka; Arh Jos., topničar, trdnjavski artilerijski polk št. 8;

Podkiršik Anton, pešec, polk ??, doma na Stajerskem, ujet v Charkowu, Rusija; Prazak Gerald, poročnik v rezervi, iz Celja, v ruskem ujetništvu; Pavlin Franc, poročnik v rezervi, 47. pešpolk, v ruskem ujetništvu v Moskvi; Potočnik Andrej, pešec, poljski lovski bataljon št. 7, mrtev; Paulinič Anton, pešec, 7. pešpolk; Perger Mihael, lovec, 20. poljski lovski bataljon, Celje, ujet, Worones, Rusija; Planinšek N., topničar, Celje, mrtev;

Strauss Rupert, pešec, doma na Stajerskem, polk ??, v ruskem ujetništvu v Charkowu; Samec Franc, nadporočnik, 96. pešpolk, mrtev; Sagmeister Matija, korporal 7. pešpolka; Skore Janez, 26. domobranski pešpolk, Brežice, mrtev; Springer Rajmund, stotnik 47. pešpolka, ranjen in ujet; Schmeidel Otmar, poročnik 47. pešpolka, ujet; Skalnik Robert, praporščak 26. domobranskega pešpolka, v ruskem ujetništvu v Penza;

Gselman Jožef, korporal 94. pešpolka, ujet; Čeplak Ferdinand, poročnik v rezervi, 4. bos.-herc. pešpolk, ujet;

Nemec Franc, poročnik v rezervi, 20. poljski lovski bataljon, in Novakovič Robert, poročnik v rezervi, 5. domobranski pešpolk, oba ujeta v Nerehtu, Rusija;

Topolšek Jurij, pešec, Vuzenica, 7. pešpolk, mrtev; Tribuč Anton, pešec, 7. pešpolk; Trstenjak Janez, topničar, trdnj. topničarski polk št. 9;

Makovič Aleksander, nadporočnik, 26. domobranski pešpolk, v ruskem ujetništvu v Nerehtu, vladno okrožje Kostroma; Maček Janez, pešec, 20. poljski lovski bataljon, Sv. Jurij, ujet, Lukujanov, Rusija; Markošek Tomaž, saperski bataljon št. 3;

Krajnc Stefan, 26. črnovojniški pešpolk, Spodnja Voličina, mrtev; Krajnc Urban, pešec, 7. pešpolk; Kigerl Jakob, polk ??, Maribor, v srbskem ujetništvu v Nišu;

Jere Franc, topničar, gorski topničarski polk št. 8; Jersko Valentin, pešec; 7. pešpolk; Ivančič N., topničar, 3. gorski topničarski polk;

Dolinar Peter, 3. pionirski bataljon, ujet; Dolšak Franc, nadomestni rezervist, Ptuj, v ruskem ujetništvu Taškent;

Fridrik Peter, praporščak, 26. domobranski pešpolk; Fridek Franc, pešec, 26. domobranski pešpolk, mrtev.

Logar Janez, četovodja, 3. pionirski bataljon, ujet, Taškent, Rusija; Lešnik Alojzij, poddesetnik 27. pešpolka, Maribor, ranjen in ujet v Jalutorovsku, Rusija;

Raspotnik Henrik, pešec, 7. pešpolk; Raza Anton, praporščak, 26. domobranski pešpolk;

Verčnik Peter, poddesetnik, 7. pešpolk; Veselko Leopold, pešec, 7. pešpolk; Vlasin Jožef, topničar, topničarski polk št. 8; Vučnjak N., topničar, 3. gorski topničarski polk, mrtev;

Zupančič Franc, četovodja, 5. lovski bataljon, ujet v Nišu, Srbija;

Lepo posestvo

s sadonosnikom in njivami blizu Maribora se zavoljo bolezni prodaja po nizki ceni. Vpraša se pri Jožetu Senekar, posestniku v Krčevini št. 43 pri Mariboru.

Kuharica

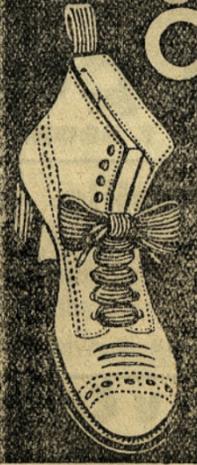
vajena vsakega dela, išče službe. Gre tudi za gospodinjstvo. Vpraša se pri Franciški Slana, pri g. dr. Vizinger, Maribor Gornja Gosposka ulica.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja:

Srečkovno zastopstvo 14, Ljubljana.

ČEVLJE

za moške, ženske in otroke, kakor tudi usnjate gamašne in galošne najboljše kakovosti prodaja doma in razpošilja po najnižjih cenah veletgovina

R. Stermecki v Celju št. 300

== Pišite po cenik. ==

Kupujem

seno, slamo, fižol, češnje in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah

Ant. Birckmaier

Maribor, Mejska cesta 29 (Mellingerstr.)

Sedlarska obrt

v večjem kraju na Sp. Stajerskem, dobro upejljana, se radi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji odda. Vpraša se v upravnistvu »Straže«.

URE

Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnice in oprtilnih reči po vsaki ceni.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastoj. - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 8-50
Pristna srebrna ura	K 7-
Original omega ura	K 24-
Kuhinjska ura	K 10-
Budilka niklasta	K 9-
Poročni prstani	K 2-
Srebrne verižice	K 2-

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

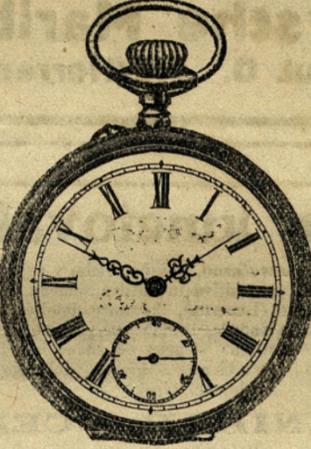
urar in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 26

Kupujem zlatino in srebro.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K

Srebrne ure damske od 8 K

Srebrne verižice od K 2-40

Sreb. verižice damske K 3-60

Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

specialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posoda

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečastiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznalnih pisem na razpolago.

Ali ste že kupili srečke „Slovenske Straže“? Kupite takoj! Srečka samo 1 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzojavni naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

sprejema vsa v fiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, sienske in druge koledarje.

Za vč. župnijske urade: spovedne in misijonske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računške zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatljice za peresnike, svinčnikov, radirk, kamencev, tablic, črnih, zavitkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinjice, škapulirji. — Štambilje za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašel, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

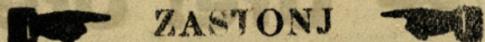
1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezninega jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi praj dobro

Suknene blago (šofa za moške in dečke.)
 Novomodne volne za ženske in dekleta,
 Najnovejše perilno blago za obleke in bluze,
 Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače,
 Blago za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace,
 Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske,
 Predpasnikov velika izbira, za prati in iz črnega atlasa,
 Zmiraj novosti robcev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zatorej pošljem na zahtevanje

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor
 Gosposke ul. D. (Herreng. D.)

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** Za gostilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

POZOR!

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelj, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarich .: Maribor,
Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorca in ceniki se pošljejo zastonj.

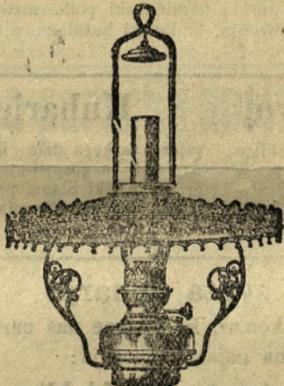
Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: demačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rudečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane trdke Mauthner, ki se dobivajo pri

I. RAVNIKAR .: CELJE

Trgovina s špacerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Edina štaierska steklarska narodna trgovina. Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI .: CELJE

Graška cesta

prilporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzeteje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju. Graška cesta 9, I. nadstr.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru P. Z. Z. M. L.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2 %, proti trimesečni odpovedi po 4 3/4 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2 %, na vknjižbo sploh po 5 1/2 %, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2 % in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kelke.

Uradne ure so vsako zredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvemši prasnike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).